

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie

**INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO NA TERENIE POWIATU LUBIŃSKIEGO
ZA ROK 2022**

Lubin, dnia 28 lutego 2023 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Oddział Nadzoru	
1. Sekcja Epidemiologii	4
2. Sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia	19
3. Sekcja Higieny Komunalnej	39
4. Sekcja Higieny Pracy	60
5. Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia	65
6. Stanowisko Pracy do Spraw Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	78
II. Oddział Laboratoryjny	
1. Sekcja Mikrobiologii i Parazytologii, Punkt Przyjęć Materiału do Badań	79
Załącznik nr 1 Wybrane choroby zakaźne w latach 2018-2022	82
Załącznik nr 2 Wykaz osób chorych na Salmonellozę w latach 2018-2022	83
Załącznik nr 3 Wykaz osób chorych na WZW typu B w latach 2018-2022	84
Załącznik nr 4 Wykaz osób chorych na WZW typu C w latach 2018-2022	85

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie, zgodnie z delegacją art.12a ust.3 ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 roku poz. 195) przedstawia ocenę stanu sanitarnego powiatu lubińskiego za rok 2022.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w powiecie lubińskim w 2022 roku realizowała zadania z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

W Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie wykonywane były badania w oparciu o wdrożony i stale doskonalony pod względem skuteczności system zarządzania, zgodny z wymaganiami normy PN-EN ISO/ICE 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” potwierdzone certyfikatem akredytacji laboratorium badawczego Nr AB 738, przyznany przez Polskie Centrum Akredytacji.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2022 roku przeprowadzili ogółem 8382 kontroli, wykonali 6888 badań, w tym 12 459 oznaczeń z badań zleconych. W postępowaniu administracyjnym zostało wydane 676 decyzji administracyjnych, 139 postanowień. Nałożono 44 mandaty karne na kwotę 14650 zł. Przedstawione dane obrazują zaangażowanie 45 pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie, pracujących na rzecz powiatu o powierzchni 712 km², liczącego 103578 mieszkańców (dane na dzień 30.06.2022 roku).

Prezentowane sprawozdanie stanowi rzetelny, dobrze udokumentowany raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu lubińskiego za rok 2022 a szczegółowe informacje w zakresie bezpieczeństwa sanitarnego w poszczególnych obszarach działalności przedstawione zostały przez komórki organizacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie.

I. ODDZIAŁ NADZORU

1. SEKCJA EPIDEMIOLOGII

Ogłoszony w roku 2020 na terytorium Polski stan epidemii wywołany wirusem SARS-CoV-2 - z dniem 16.05.2022 r. został zmieniony na stan zagrożenia epidemicznego. Działalność Sekcji Epidemiologii nadal ukierunkowana była w większości na zadania związane z zagrożeniem epidemicznym dot. zakażeń wirusem SARS-CoV-2. W roku sprawozdawczym na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie zarejestrowano 6608 przypadków zakażenia SARS-CoV-2 /COVID-19 (o 1214 zachorowań mniej w stosunku do roku ubiegłego) oraz 53 zgony związane z tym zakażeniem (mniej o 120 zgonów związanych z SARS-CoV-2).

W roku 2022 zgłaszalność i rejestracja innych, chorób zakaźnych uległa poprawie ze względu na odwołanie stanu epidemii. Występowanie zarejestrowanych przypadków w powiecie lubińskim zostało przedstawione w tabeli „Wybrane choroby zakaźne na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie, w latach 2018 - 2022, zachorowania i zapadalność liczona na 100 tys. mieszkańców” (załącznik nr 1 do opracowania). Wykazane jednostki chorobowe w tabeli przedstawiają występowanie wybranych chorób zakaźnych w powiecie, w postaci ilości zachorowań oraz zapadalności.

Dane/źródło: GUS- stan na dzień 30.06.2022 r.

Choroby zakaźne przewodu pokarmowego:

- salmonelozy - (zatrucia),
- czerwonka,
- biegunki u dzieci do lat 2.

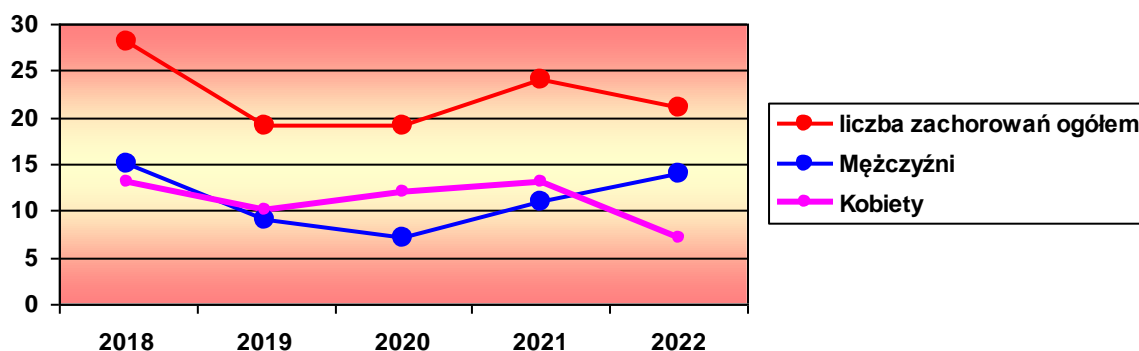
Salmonelozy - w roku 2022 zarejestrowano 21 przypadków zachorowań na Salmonelozę, w tym 20 przypadków salmonelloz jelitowych oraz 1 zachorowanie pozajelitowe - dotyczyło zakażenia układu moczowego.

W odniesieniu do roku poprzedniego, liczba zachorowań zmniejszyła się o 3 przypadki. Chorowały osoby w różnym przedziale wiekowym, jednak największa ilość chorujących dotyczy nadal dzieci (przedziału wiekowego od 0-12 lat - tj. 16 chorujących).

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano ognisk zatrucia pokarmowego.

Zachorowania i zapadalność na Salmonelozę w latach 2018 - 2022, na terenie powiatu lubińskiego, przedstawiono w załączniku nr 2 do opracowania (z uwzględnieniem przedziałów wiekowych i płci) oraz przedstawiono na wykresie.

Zachorowania na Salmonellozę ogółem i podziałem na płeć w latach 2018 – 2022

W roku 2022 wyhodowano 2 typy *Salmonelli* oraz w 2 przypadkach nie określono typu:

- *Enteritidis* - 16
- *Typhimurium* - 3
- *S. species* -2

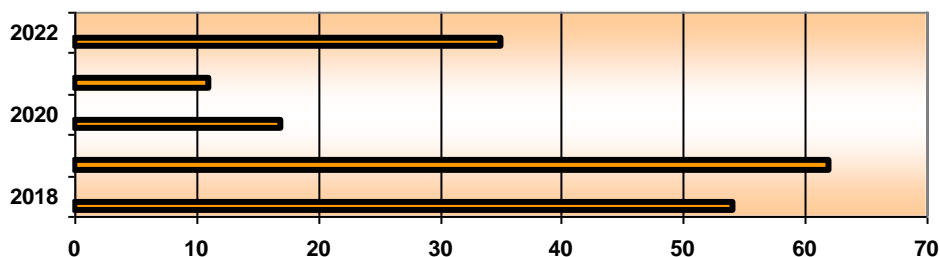
Na 21 - 19 osób było hospitalizowanych. Wszystkie osoby chorujące na salmonellozę jelitową zostały wyleczone. 1 osoba z salmonellozą ukł. moczowego zmarła z przyczyn innych niż zakaźne.

Wśród zachorowań na postać jelitową, nie zmieniają się przyczyny zachorowań. Są to najczęściej błędy higieniczne t.j. nie przestrzeganie podstawowych zasad higieny (zwłaszcza mycia rąk), zaniedbania higieniczne podczas sporządzania i spożywania posiłków, jedzenie nie mytych owoców i warzyw, brak mycia i dezynfekcji jaj, zaniedbania higieny urządzeń i pomieszczeń.

Salmonella Paratyphi B - od 1980 do 2020 roku, na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie, jedna osoba była zarejestrowana jako nosiciel stały. W roku 2020 pacjentka zmarła z przyczyn niezakaźnych.

Biegunki u dzieci do lat 2 - zachorowania w tym przedziale wiekowym wahają się w poszczególnych latach. W roku 2022 nastąpił wzrost w rejestracji zachorowań (w stosunku do roku ubiegłego) o 24 przypadki. I tak w roku 2018- 54, w roku 2019 – 62, w roku 2020 – 17 i w roku 2021-11 i w roku 2022- 35 zachorowań.

**Liczba zachorowań na biegunkę u dzieci do lat 2 w latach 2018 - 2022
w powiecie lubińskim**

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - 0 zachorowań

Wirusowe zakażenia jelitowe - 34 zachorowania

Biegunki i zapalenia żołądkowo - jelitowe - 1 zachorowanie

Razem w roku 2022 zarejestrowano - 35 zachorowań na biegunkę u dzieci do lat 2. Przyczyny zachorowań na biegunki (podobnie jak salmoneloz jelitowych) w tej grupie wiekowej nie zmieniają się. Najczęściej to zaniedbania w higienie żywienia, braki w przestrzeganiu zasad higieny osobistej u dzieci, (przez opiekunów) oraz brak dostatecznej profilaktyki.

Wszystkie w/w zachorowania (35) były hospitalizowane. Wszystkie dzieci wyzdrowiały bez powikłań. Na zmniejszającą się liczbę zachorowań wywołanych przez rotawirusy wpływa dostęp do szczepień.

W roku 2021 szczepienia p/rotawirusom zostały wpisane jako szczepienia w ramach kalendarza szczepień PSO obowiązkowych- **w roku 2022** zaszczepiono - 346 dzieci.

Czerwonka - od wielu lat nie rejestrujemy zachorowań.

Różyczka - liczba zachorowań w kolejnych latach przedstawia się następująco:

w roku 2018, 2019, 2020, 2021 oraz 2022 nie zarejestrowano zachorowań.

Rocznik podlegający szczepieniu (MMR) tj. dzieci urodzone w 2017 r. , w roku 2022, wg PSO został zaszczepiony w 86,4 %. (6 rok życia).

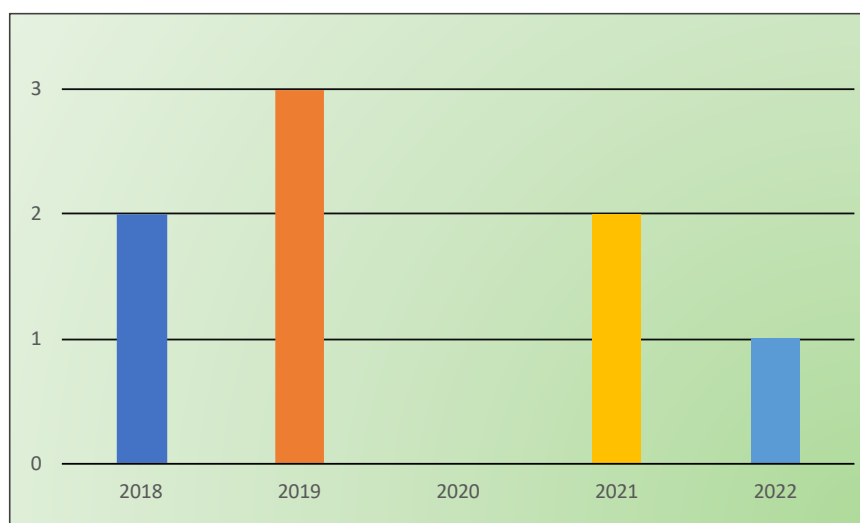
Odra - od roku 2000 do 2022 nie zarejestrowano zachorowań na odrę. W roku 2018 r. odnotowano 3 podejrzenia zachorowań (pojedyncze, nie związane ze sobą), oraz w roku 2022 zarejestrowano -1 podejrzenie odry. Otoczenie objęto nadzorem epidemiologicznym. Wszystkie podejrzenia wykluczono po wykonaniu badań laboratoryjnych.

Świnka - liczba zachorowań w kolejnych latach, tj. w roku 2018-2, 2019- 3, 2020-0, 2021-2.

W roku sprawozdawczym odnotowano 1 zachorowanie na świnkę w powiecie lubińskim.

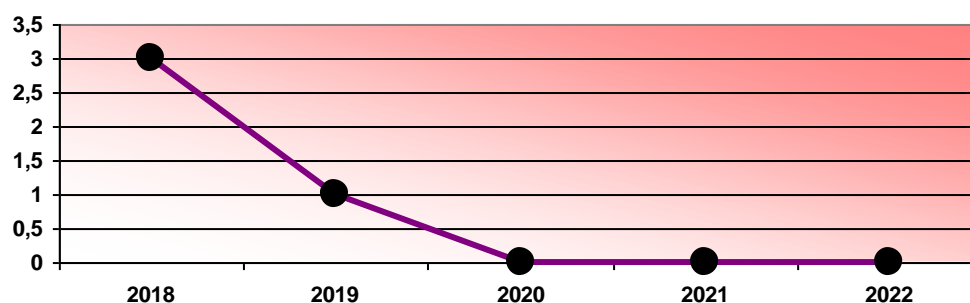
Od lat liczba zachorowań utrzymuje się na niskim poziomie.

Liczba zachorowań na świnkę w latach 2018– 2022 w powiecie lubińskim

Krztusiec – w kolejnych latach liczba zachorowań kształtowała się następująco: w roku, 2018 – 3, w 2019 – 1. W roku 2020, 2021 i 2022 nie zarejestrowano zachorowań.

Liczba zachorowań na Krztusiec w latach 2018 – 2022 w powiecie lubińskim

Zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych w kolejnych latach, w powiecie lubińskim, zarejestrowano: w 2018 – 7, 2019 – 1, 2020-2, w roku 2021 nie zarejestrowano zachorowań. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 3 neuroboreliozy dot. ukł. nerwowego/ zap. opon mózgowo-rdzeniowych.

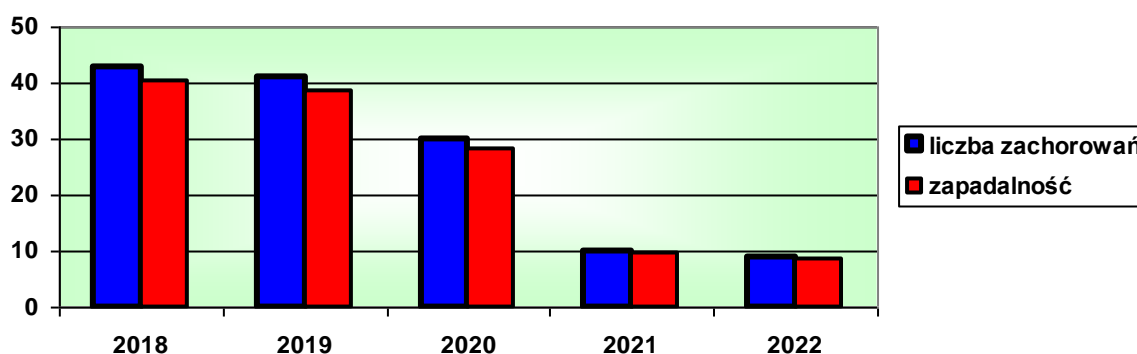
Zapalenie mózgu - w roku 2018 zarejestrowano 2 zachorowania, w roku 2019 – 1, w roku 2020, 2021 i 2022 nie zarejestrowano zachorowań.

Inwazyjna choroba meningokokowa – w roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 zachorowanie (posocznica meningokokowa) u 8-miesięcznego chłopca (dziecko wyzdrowiało). Rodzinę i otoczenie objęto nadzorem.

Borelioza - zachorowania na boreliozę wahają się w poszczególnych latach.

W roku 2018 – 43 w roku 2019 – 41, 2020-30, 2021-10 w roku 2022 – zarejestrowano 9 osób chorujących, w tym 3 neuroboreliozy. W odniesieniu do roku ubiegłego zarejestrowano mniej zachorowań o 1 przypadek. Borelioza w większości manifestowała się w postaci wczesnej skórnej. 3 przypadki neuroboreliozy były hospitalizowane. Wśród chorych nie było osób narażonych zawodowo. Nie wszystkie osoby pamiętały fakt ukąszenia przez kleszcza. Rozpoznanie postawiono na podstawie badań serologicznych i objawów klinicznych. Ze wszystkimi osobami chorymi przeprowadzono wywiad epidemiologiczny. Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na Boreliozę w powiecie lubińskim została przedstawiona na wykresie:

Zachorowania i zapadalność na boreliozę w latach 2018 - 2022

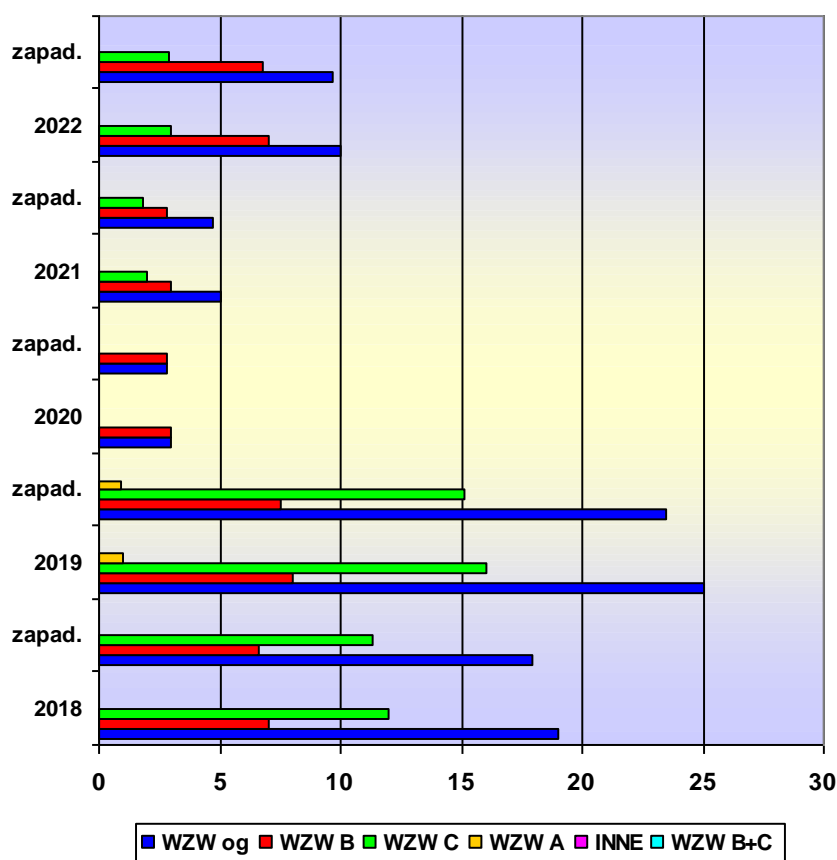
Pokąsania przez zwierzęta - ogółem pokąsanych przez zwierzęta ludzi na terenie powiatu lubińskiego zarejestrowano w roku: 2018–18, 2019–32, 2020-11, 2021-17, w roku sprawozdawczym – 29. Wszystkie ogniska były pojedyncze.

W roku 2022 na ogólną liczbę pokąsanych na terenie powiatu lubińskiego (29), do szczepień p/wścieklicznie zakwalifikowano 14 osób (gównie pokąsania przez psy i koty). Na terenie działania Stacji nie stwierdzono wściekliczny wśród zwierząt jak i ludzi. W w/w dochodzeniach epidemiologicznych prowadzona jest szczegółowa dokumentacja osób pokąsanych oraz ścisła współpraca z Poradnią Kwalifikacyjną do Spraw Wściekliczny we Wrocławiu i Legnicy oraz Państwowym Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Lubinie.

Zachorowania i zapadalność na wszystkie typy WZW w latach 2018 - 2022

W odniesieniu do roku 2021, ogólna liczba zarejestrowanych zachorowań na WZW w 2022 roku zwiększyła się o 5 przypadków. Sytuacja epidemiologiczna została przedstawiona w tabelach i na wykresach.

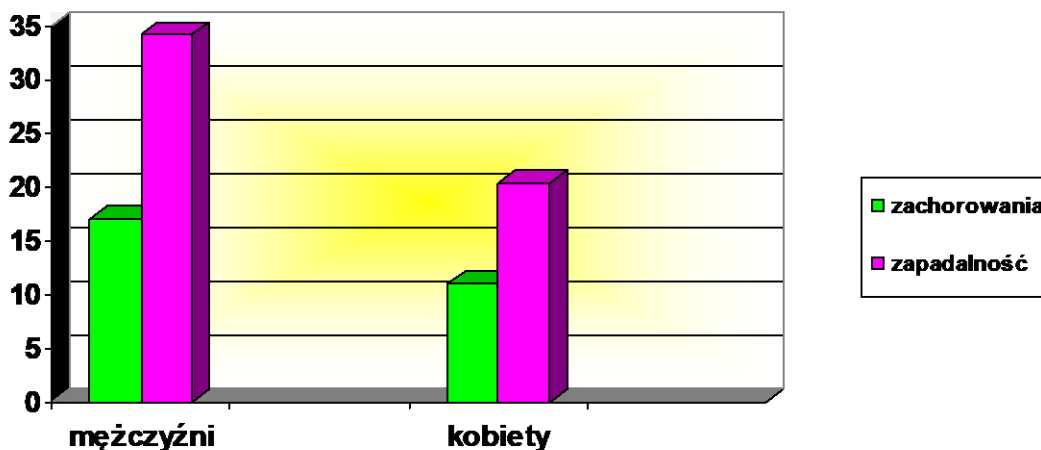
WZW inne i nieokreślone - występują sporadycznie. Zarejestrowano 1 przypadek w 2004 roku, 1 przypadek w 2009 roku i 1 w roku 2013. W roku sprawozdawczym nie rejestrowano.

WZW typu B+C od 15 lat zachorowań tego typu nie rejestrowano.

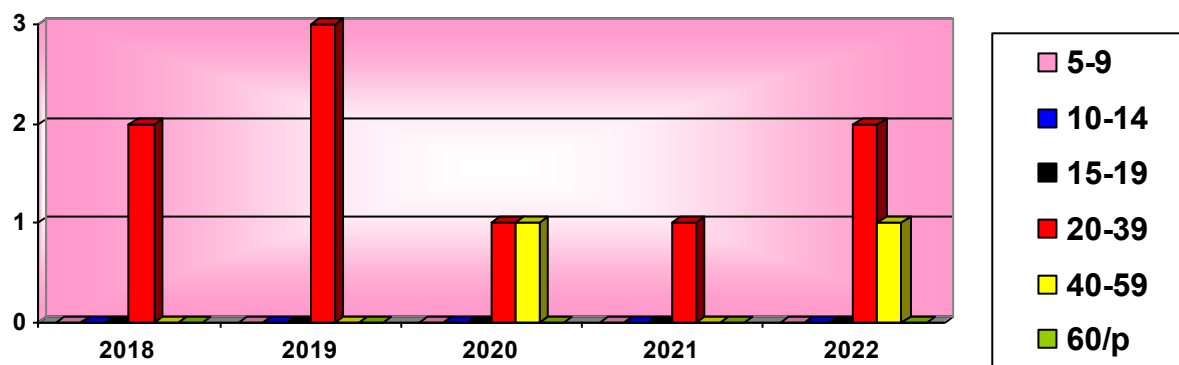
WZW typu B - w roku sprawozdawczym zarejestrowano 7 zachorowań, postaci ostrej nie odnotowano. Wśród osób chorujących 3 nie były zaszczepione p/WZW B.

Tabele i wykresy przedstawiają zachorowania i zapadalność na WZW typu B według płci i grup wiekowych w latach 2018 - 2022.

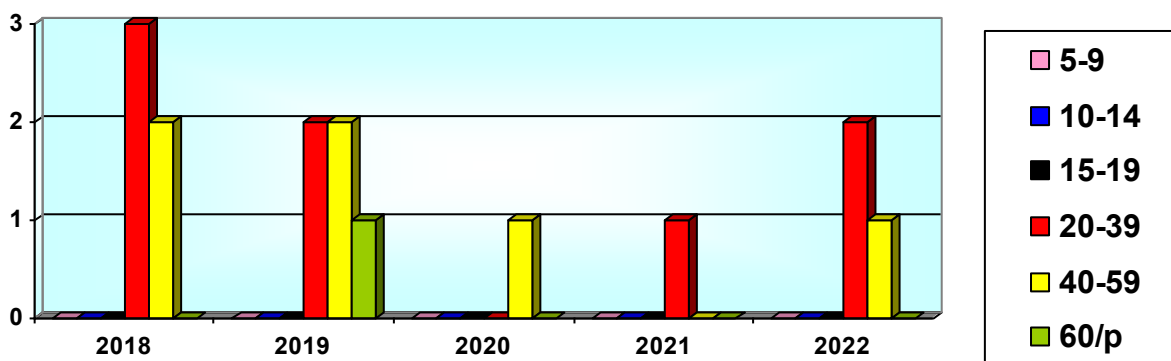
*Liczba zachorowań na WZW typu B i zapadalność na 100 tys. mieszkańców
z podziałem na płeć w latach 2018 – 2022*

Liczba zachorowań na WZW typu B wśród kobiet w latach 2018 – 2022 wg wieku

Liczba zachorowań na WZW typu B wśród mężczyzn w latach 2018 – 2022 wg wieku

Ponadto przeprowadzono dodatkowo analizę zachorowań wg wieku i płci, zawarte w tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do opracowania: „Wykaz osób chorych na WZW typu B, w latach 2018 - 2022, wg wieku i płci chorego - zachorowania i zapadalność”.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 16 nowych zakażeń wirusem HBV. Ze wszystkimi nosicielami przeprowadzono wywiady epidemiologiczne.

Na podstawie danych epidemiologicznych sporządzono wykazy osób z kontaktu, które przekazano do nadzoru lekarskiego i do szczepienia w Punktach Szczepień.

Od 1996 roku wszystkie noworodki podlegają obowiązkowym szczepieniom p/WZW typu B. Uodpornienie p/WZW B w grupie noworodków urodzonych w roku 2022 wynosi 76,51 %.

Przeciwno WZW typu B w roku 2022 zaszczepiono:

- w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych – 42
- w ramach szczepień zalecanych - 262

Objęcie obowiązkiem szczepienia przeciw WZW B, w ramach PSO oraz osób z otoczenia zakażonych wirusem HBV, w dużym stopniu przyczyniły się do ograniczenia zachorowań na WZW B, zwłaszcza na postać ostrą. Przeważają zachorowania na postać przewlekłą.

WZW typu C - w 2022 roku zarejestrowano 3 zachorowania. W roku 2021 zarejestrowano 2 przypadki. Na WZW typu C chorują głównie osoby dorosłe, u których w większości anty - HCV rozpoznano przypadkowo. Najczęściej źródłem zakażenia jest wcześniejszy kontakt z placówkami medycznymi (np. zabiegi/operacje medyczne, przetaczanie krwi przed 1993 r. itp.)

Osoby z otoczenia pacjenta kierowane są do przychodni lekarza POZ celem objęcia opieką/nadzorem lekarskim, osoby chorujące - do bezpłatnego szczepienia p/ WZW typu B.

Sytuacja epidemiologiczna została przedstawiona na wykresach:

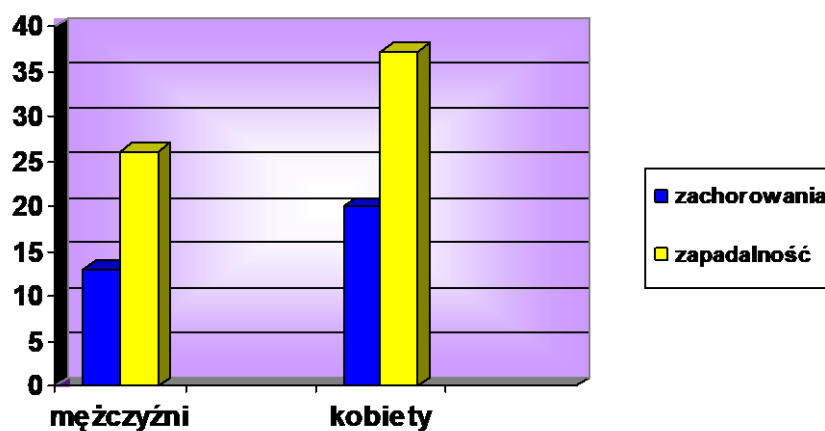
Liczba zachorowań na WZW typu C i zapadalność na 100 tys. mieszkańców z podziałem na płeć w latach 2018 - 2022.

Liczba zachorowań na WZW typu C wśród kobiet wg wieku w latach 2018 - 2022,

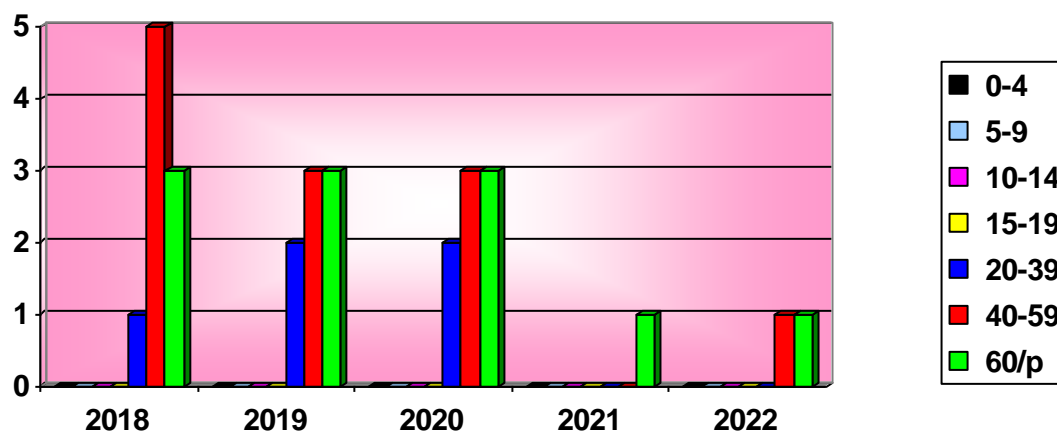
Liczba zachorowań na WZW typu C wśród mężczyzn wg wieku w latach 2018 – 2022.

Ponadto przeprowadzono dodatkowo analizę zachorowań wg wieku, płci i zapadalności na 100 tys. mieszkańców, co stanowi załącznik nr 4 do opracowania: „Wykaz osób chorych na WZW typu C w latach 2018 - 2022 wg wieku, płci zapadalność na 100 tys. mieszkańców”.

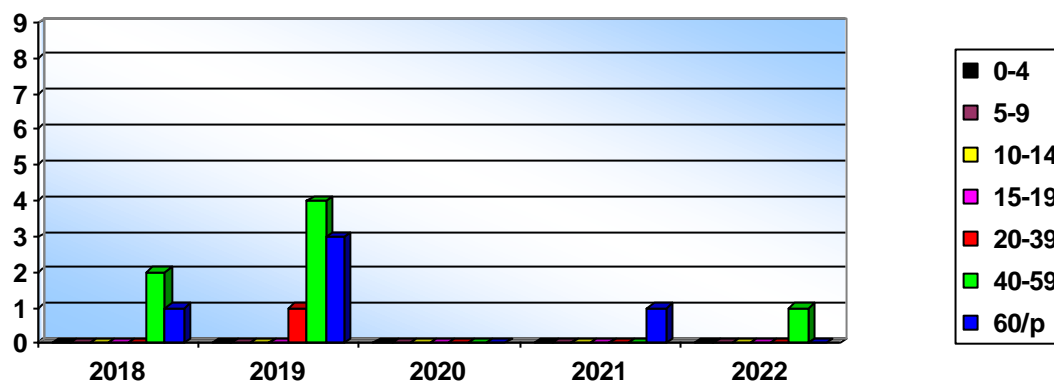
*Liczba zachorowań na WZW typu C i zapadalność na 100 tys. mieszkańców
z podziałem na płeć 2018 - 2022*

Liczba zachorowań na WZW typu C wśród kobiet wg wieku w latach 2018 – 2022

Liczba zachorowań na WZW typu C wśród mężczyzn wg wieku w latach 2018 - 2022

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 24 nowe zakażenia wirusem HCV. Badania serologiczne w kierunku HCV wykonywane są rzadko, najczęściej odpłatnie. Przeprowadzono wywiady epidemiologiczne z nosicielami/zakażonymi.

Pouczono o konieczności zgłoszenia się do lekarza I - go kontaktu oraz lekarza chorób zakaźnych i tak jak w przypadku zachorowań w celu objęcia nadzorem lekarskim oraz zaszczepienia p/WZW typu B.

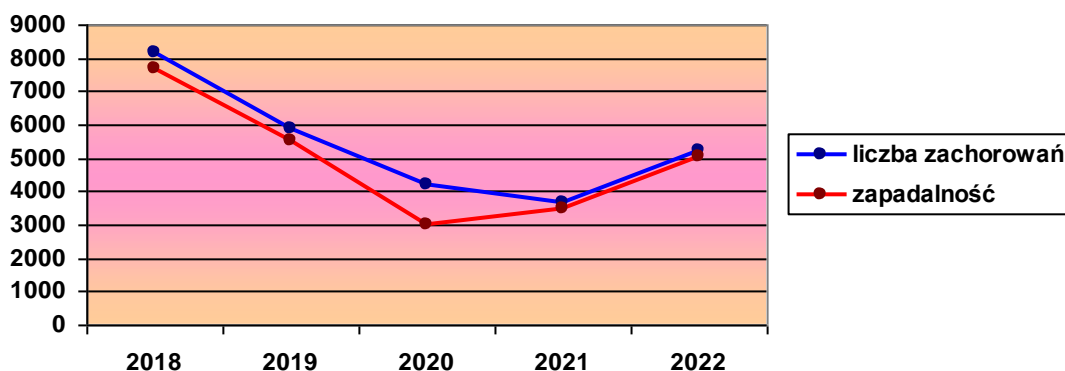
WZW typu A w roku 2022 - nie zarejestrowano zachorowań.

W latach ubiegłych jeden przypadek zachorowania na WZW typu A zarejestrowano w 2006 roku. Znaczny wzrost zachorowań wystąpił w 2009 roku -11 zachorowań (chorowały wówczas osoby zamieszkałe na wsi). W roku 2017 odnotowano 2 zachorowania a roku 2019 – 1 zachorowanie.

W roku sprawozdawczym odpłatnie zaszczepiło się p/ WZW typu A - 117 osób.

GRYPA – w roku sprawozdawczym zarejestrowano 5201` zachorowań na grypę sezonową oraz zarejestrowano 8 zachorowań potwierdzonych badaniami PCR (w tym: 7 zachorowań na grypę typu A i 1-typu B). Liczba zgłoszonych zachorowań na grypę sezonową w kolejnych latach kształtowała się: w roku 2018- 8176, 2019 – 5884, 2020- 4220, 2021-3685 i w roku sprawozdawczym- 5201 zarejestrowanych zachorowań.

Liczba zachorowań i zapadalność na gripę sezonową w latach 2018 - 2022

W roku sprawozdawczym odnotowano wzrost zachorowań na gripę sezonową, w odniesieniu do roku 2021, o 1516 przypadków.

W roku sprawozdawczym zaszczepiono p/grypie sezonowej 4297 osób, w tym 78 dzieci od 0 - 14 lat.

Gruźlica - od 2009 roku zgodnie z zaleceniem Głównego Inspektora Sanitarnego Powiatowe Stacje Sanitarne - Epidemiologiczne przejęły rejestrację zachorowań oraz nadzór epidemiologiczny nad gruźlicą.

Liczba zachorowań na gruźlicę waha się i tak w roku: 2018 – 11, 2019 -10, 2020-6, 2021-10 przypadków. W roku sprawozdawczym zarejestrowano - 8 nowych zachorowań (7 osób dorosłych oraz 1 osoba 15-letnia). Wszystkie zachorowania to postać płucna. W roku 2022 z powodu gruźlicy odnotowano 2 zgony. Osoby z otoczenia chorych zostały skierowane do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w celu objęcia nadzorem lekarskim.

CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ - od roku 2014 Powiatowa Stacja Sanitarne - Epidemiologiczna przejęła nadzór epidemiologiczny nad chorobami wenerycznymi w powiecie. Prowadzenie nadzoru nad w/w chorobami jest bardzo utrudnione ze względu na to, iż chorzy często zmieniają miejsce pobytu, zamieszkania. Zmieniają poradnie, podejmują lub kontynuują leczenie poza powiatem lubińskim.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano:

Kiła - w roku 2022, zarejestrowano 4 nowe zachorowania (w tym 1 wrodzona).

Rzeżączka - w roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 zachorowanie.

AIDS - w powiecie lubińskim, w roku sprawozdawczym nie odnotowano zachorowań na AIDS. Natomiast zarejestrowano 7 nowych przypadków zakażenia wirusem HIV. Wśród zakażonych 3 osoby to obywatele Ukrainy.

ZGONY- w roku 2022 na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie zarejestrowano 58 zgonów z przyczyn zakaźnych. W tym: 53 zgony były związane z SARS-CoV-2, 2- z powodu gruźlicy, 1-związany z posocznicą (*Streptococcus. pneumoniae*) oraz 2 zgony związane z innymi przyczynami zakaźnymi. Dotyczyły osób między 44 a 100 rokiem życia.

OGNISKA ZATRUĆ POKARMOWYCH - /ROE / – w roku sprawozdawczym na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie nie zarejestrowano ogniska zatrucia pokarmowego.

OGNISKA SZPITALNE – w roku sprawozdawczym na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie zarejestrowano 15 nowych ognisk szpitalnych (14 szpitali i 1 DPS) oraz wygaszono 1 ognisko SARS-CoV-2, z roku 2021. W/w raport końcowy z ogniska z roku 2021, dotyczył: Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. – 1 ognisko ZPO. **15 nowych** ognisk zarejestrowanych w 2022 r. w tym **wygaszonych 14** ognisk (w roku 2022) dotyczyło:

1. Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Lubinie – 6 ognisk szpitalnych:

- a) Oddz. Wew. Pulmonologiczny – **2 ogniska** (Covid-19),
- b) Oddz. Chirurgii Ogólnej – **1 ognisko** (Covid-19),
- c) Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy - **2 ogniska** (Covid-19),
- d) Hospicjum-- **1 ognisko** (Covid-19),

2. Miedziowe Centrum Zdrowia SA w Lubinie – 4 ogniska szpitalne:

- a) OITiA- **1 ognisko** (*Klebsiella pneumoniae*)
- b) Oddz. Kardiologiczny odcinek INK - **1 ognisko** (Covid-19),
- c) Oddz. Kardiologiczny - **1 ognisko** (Covid-19),
- d) Oddz. Chorób Wewnętrznych i Diabetologii - **1 ognisko** (Covid-19),

3. Zakład Chorób Otepiennych - Ośrodek Alzheimerowski w Ścinawie - 4 ogniska:

(wszystkie wyw. Covid-19).

4 .Dom Pomocy Społecznej „OSTOJA” w Lubinie - 1 ognisko (Covid-19).

Natychmiast wdrożono wszystkie procedury zapobiegawcze i przeciwepidemiczne w celu likwidacji ognisk. Raporty końcowe o wygaszaniu ognisk epidemicznych przekazano do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w terminie.

Zgodnie z opracowanym planem kontroli na rok 2022, nadzorem miały być objęte podmioty wykonujące działalność leczniczą na terenie powiatu lubińskiego. W związku z utrzymującym się stanem epidemii a następnie od maja 2022 r.- stanem zagrożenia epidemicznego SARS-CoV-2 oraz utrzymującą się liczbą zgłaszanych przypadków-

pracownicy Sekcji Epidemiologii (jako dział wiodący) większość działań przekierowali na zadania związane z tą nadzwyczajną sytuacją. Utrzymano stałą obsługę Platformy SEPIS, w której pracownicy Sekcji Epidemiologii dokonywali codziennie i na bieżąco rejestracji/wpisów dot. wywiadów epidemiologicznych osób zakażonych SARS-Cov-2. W związku z powyższym, w roku sprawozdawczym przeprowadzono ogółem 16 kontroli (5 -z HK oraz 11 wykonanych samodzielnie przez pracowników EP).

W roku 2022 szczepienia były wykonywane w 14 stałych Punktach Szczepień, przeprowadzających szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży, także w Oddziale Neonatologicznym w szpitalu Regionalnego Centrum Zdrowia w Lubinie, w Centrum Dializ w Lubinie dla pacjentów dializowanych (szczepienia p/WZW typu B), oraz Poradni Chorób Tropikalnych - Punkt szczepień Medycyny Podróży- Centrum Diagnostyczno - Terapeutycznego „Medicus” w Lubinie (w punkcie tym wykonywane są szczepienia dla wyjeżdżających za granicę).

Na bieżąco sprawdzano prowadzenie stanów magazynowych przychodu i rozchodu szczepionek (wg PSO), zgodność dokumentacji ze stanem faktycznym.

Wykonawstwo szczepień podlegających w 2022 roku wg Programu Szczepień Ochronnych przedstawia się następująco:

- rocznik 2017	DTaP	89,38 %,
- rocznik 2017	Polio	89,38 %
- rocznik 2009	Td II	67,83 %
- rocznik 2017	p/odrze, śwince, różyczce	86,40%
- rocznik 2004	Td III	63,67 %

W pozostałych rocznikach szczepienia podstawowe i przypominające wykonywane są na bieżąco, zgodnie z PSO – adekwatnie do sytuacji epidemiologicznej (Sars-Cov-2).

Nie uodpornione są dzieci, które mają przeciwwskazania lekarskie i te, których rodzice bądź opiekunowie nie wyrażają zgody na szczepienie. W roku 2022 zarejestrowano 19 nowych osób/rodziców uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych, które podpisały imienne oświadczenia o nie wyrażeniu zgody na szczepienia dzieci (tj.16 dzieci).

Ponadto w roku sprawozdawczym zaszczepiono:

- p/durowi brzuszemu	105 osób
- p/ospie wietrznej	296 osób
- p/neisseria meningitidis	184 osób
- p/zakażeniu wir. brodawczaka	89 osób
- p/streptococcus pneumoniae	74 osoby

- p/kleszczowemu zapaleniu mózgu	198 osób
- p/tężcowi	255 osób
- p/grypie	4297 osób
- p/WZW typu A	117 osób
- p/żółtej gorączce	40 osoby
- p/cholerze	7 osób

W dokumentacji Punktów szczepień i w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie prowadzony jest rejestr NOP (niepożądanych odczynów poszczepiennych).

W roku sprawozdawczym zgłoszono **14 przypadków NOP**, (w tym - **2 przypadki** NOP po szczepieniu p/Covid-19: (1-łagodny, 1-ciężki). Ponadto zgłoszono **2** łagodne po szczepieniu BCG, **2** łagodne po MMR, **2** łagodne po szczepieniu Synflorixem (pneumokoki), **4** łagodne po szczepieniu p/Błonicy, Tężcowi, Krztuścowi i Polio, **1** łagodny po szczepieniu Bexero (p/meningokokom) oraz **1** poważny po szczepieniu Pentaxim oraz Euvax B (HIB, WZW, Polio, Błonica, Tęzec, Krztusiec).

U wszystkich dzieci, u których wystąpił NOP- objawy ustąpiły-są zdrowe.

W ciągu całego roku dokonywano bieżących analiz wykonawstwa szczepień obowiązkowych, zalecanych i w grupach ryzyka, zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.

2. SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

W roku 2022 Sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lubinie obejmowała nadzorem 1009 obiektów żywnościowo-żywnieniowych, w tym:

- **31 zakładów produkcyjnych**, w tym wytwórnie lodów (4), automaty do lodów (2), piekarnie (4), ciastkarnie (11), przetwórnice owocowo – warzywne (1), zakłady garmazeryjne (1), wytwórnie suplementów diety (1), inne wytwórnie żywności (2), producenci żywności w warunkach domowych (5),
- **175 podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej** (gospodarstwa rolne), w tym 2 zakłady produkujące żywność w ramach rolniczego handlu detalicznego,
- **463 zakładów obrotu żywności**, min.: sklepy spożywcze -250 (w tym hipermarkety, supermarkety -48); kioski -26, apteki -41, magazyny hurtowe -14, obiekty ruchome i tymczasowe -21, środki transportu -12, inne obiekty obrotu żywnością -99,
- **226 zakłady żywienia zbiorowego otwartego**, min.: zakłady małej gastronomii -113, przyczepy gastronomiczne -43,
- **97 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego**: stołówki pracownicze (3), bufety przy zakładach pracy (2), bloki żywienia w szpitalach (5), kuchenki niemowlęce (2), bloki żywienia w domach opieki społecznej (4), stołówki w żłobkach i klubiki dziecięce (14), w szkołach (25), w internatach (2), w przedszkolach (30), w zakładach specjalnych i wychowawczych (1), zakład cateringowy (1), inne zakłady żywienia zamkniętego (8),
- **17 zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością** .

Zlokalizowane na terenie powiatu lubińskiego zakłady, to obiekty małe, a w przeważającej ilości nawet mikro-przedsiębiorstwa. Do grupy dużych przedsiębiorstw zaliczono 2 zakłady (1 hipermarket i Centrum Dystrybucji sieci sklepów BIEDRONKA).

W roku 2022 w dalszym ciągu, ze względu na wystąpienie na terenie Polski zagrożenia wywołanego zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, w I kwartale 2022r. wszyscy pracownicy sekcji BŻiŻ zostali zaangażowani do prac bezpośrednio związanych ze zwalczaniem rozprzestrzeniania się COVID-19, takich jak: prowadzenie wywiadów epidemiologicznych, obsługa systemu SEPIS (w tym w godzinach popołudniowych, soboty, niedziele i święta), kontrole wynikające z nadzoru nad prawidłowością stosowania przepisów przeciwepidemicznych związanych z wprowadzonym w Polsce stanem epidemii.

Wszystkie ww. przyczyny spowodowały znaczne utrudnienia w pracy bieżącej oraz realizacji harmonogramu kontroli.

Na rok 2022 zaplanowano 335 obiektów żywnościowo-żywnościowych do przeprowadzenia kontroli, z czego kontrole przeprowadzono w 135 wytypowanych obiektach, co stanowi około 40,3% planu. Tak jak w latach ubiegłych powodem nie wykonania zaplanowanych kontroli było:

- zaangażowanie wszystkich pracowników BŻiŻ do prac w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2;
- kłopoty kadrowe – zbyt mała liczba pracowników w stosunku do dużej liczby nadzorowanych obiektów oraz szerokich kompetencji,
- nagromadzenie wielu innych prac (kontrole przeprowadzane w ramach systemu RASFF, pobór próbek żywności, itp),
- kontrole interwencyjne po wpływających wnioskach klientów,
- likwidacja obiektów ujętych w planie lub zawieszenie prowadzenia działalności przez podmioty gospodarcze, których obiekty umieszczone były w planie pracy (27 obiekty),
- kontrole sprawdzające przeprowadzane w celu sprawdzenia wykazanych poprzednio nieprawidłowości,
- kontrole przeprowadzane na wniosek strony o zatwierdzenie zakładu,

W roku 2022 przeprowadzono ponadto 359 kontroli pozaplanowych. Łącznie w roku 2022 przeprowadzono 494 kontroli sanitarnych.

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych w obiektach żywnościowo - żywnościowych oceniano warunki sanitarno - techniczne zakładów, jakość zdrowotną surowców, półproduktów oraz wyrobów gotowych, prawidłowość stosowanych procesów technologicznych z uwzględnieniem stosowanych dodatków do żywności, postępowanie z odpadami. Ponadto zwracano uwagę na realizację systemów kontroli wewnętrznej opartych na zasadach systemu HACCP, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa żywności. Kontrolowano również prowadzenie dokumentacji pozwalającej na możliwość prześledzenia ruchu żywności od surowca do gotowego wyrobu. W trakcie przeprowadzanych kontroli, w związku z występującym na terenie kraju zagrożeniem ASF, uwagę zwracano na produkty pochodzące z mięsa wieprzowego oraz dziczyzny (identyfikowalność, legalność) oraz postępowanie z odpadami gastronomicznymi w zakładach żywienia zbiorowego. W dalszym ciągu uwagę zwracano na prawidłowość znakowania produkowanej i znajdującej się w obrocie żywności nieopakowanej ze szczególnym uwzględnieniem sposobu przekazywania

informacji o składzie żywności, w tym o składnikach alergennych. Podczas pracy bieżącej sprawdzano przestrzeganie wymagań dotyczących żywności bezglutenowej, zarówno w zakładach produkcyjnych, jak i zakładach obrotu. Kontrolowano warunki sprzedaży żywności ze szczególnym uwzględnieniem terminów przydatności do spożycia/dat minimalnej trwałości. W sezonie letnim wzmożonym nadzorem objęto zakłady żywienia otwartego. W trakcie roku sprawozdawczego oceniono także warunki higieniczno-sanitarne szpitalnych bloków żywienia. Dokonywano także ocen wyżywienia w szpitalach oraz placówkach oświatowo-żywnościowych. Dane liczbowe na temat wyników kontroli w powyższym zakresie ujęto w załączonych do sprawozdania tabelach.

Oceniano również znakowanie środków spożywczych znajdujących się w obrocie oraz na stronach internetowych.

W związku z katastrofą ekologiczną na rzece Odrze przeprowadzano kontrole na terenie gospodarstw rolnych podejrzewanych o podlewanie upraw wodą z rzeki oraz kontrole na terenie giełdy samochodowej w Lubinie i na terenie targowiska SKORPION w Lubinie. Prowadzono także kontrole w punktach obrotu żywności, małej gastronomii oraz w sklepach rybnych. W trakcie przeprowadzonych nie stwierdzono w obrocie ryb niewiadomego pochodzenia.

Do najczęściej spotykanych nieprawidłowości (podczas przeprowadzanych kontroli w zakładach żywnościowo-żywnościowych) można zaliczyć :

- niewystarczającą powierzchnię sprzedażową w stosunku do ilości oferowanego asortymentu,
- wprowadzanie do obrotu/produkcji środków spożywczych po upływie terminów przechowywania bądź o zmienionych cechach organoleptycznych,
- zły stan techniczny pomieszczeń,
- nieprzestrzeganie opracowanych procedur GHP/GMP i systemu HACCP, w tym: w zakresie mielenia mięsa na życzenie klienta i przeprowadzania badań właścicielskich produktów,
- obecność insektów (karaluchów),
- brak porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu, brudne niedomyte urządzenia chłodnicze, sprzęt pomocniczy,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych - wyroby gotowe przechowywano razem z surowcami, narażając je na zanieczyszczenie wtórne,

- nieoznakowane surowce, głównie przyprawy co jest spowodowane niepozostawianiem etykiet i opakowań zbiorczych,
- niesystematyczne prowadzenie zapisów wynikających z instrukcji GHP/GMP, systemu HACCP, zaprzestanie ich prowadzenia lub też zapisy bieżące nie odzwierciedlają stanu faktycznego, bądź też brak wdrożenia dokumentacji z zakresu GHP/GMP/HACCP
- rozszerzanie działalności o proces mycia obróbki wstępnej warzyw, mięsa mimo braku warunków do prowadzenia tej działalności,
- brak informacji dla klienta o składnikach oferowanych potraw, ze szczególnym uwzględnieniem alergenów,
- brak do wglądu orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu.

W roku przeprowadzono także kontrole obwoźnych punktów sprzedaży żywności usytuowanych na terenie Giełdy Samochodowej w Lubinie, warunki sanitarno-techniczne przy obrocie wyrobami wędliniarskimi, mleczarskimi, ciastkarskimi oraz pieczywem.

W trakcie kontroli stwierdzono:

- niezapewnienie na stanowisku sprzedaży żywności: ciepłej i zimnej wody do mycia rąk pracowników i sprzętu pomocniczego,
- nieprawidłowa ekspozycja żywności poprzez niezabezpieczenie przed zanieczyszczeniami fizycznymi;
- brak zapewnienia prawidłowej temperatury przechowywania artykułów spożywczych łatwo psujących się,
- brak do wglądu dowodów dostaw, etykiet produktów,
- brak odzieży ochronnej,
- osoby zatrudnione nie posiadały orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- brak dokumentacji dot. GHP/GMP opartych na systemie HACCP.

Łącznie w roku 2022 w wyniku stwierdzenia naruszenia przepisów sanitarnych w nadzorowanych obiektach wydano 88 decyzji merytorycznych, w tym 37 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego, 13 decyzji zmieniających termin wykonania zaleceń, 32 decyzje umarzające postępowanie administracyjne (wydanych po usunięciu uchybień), 1 decyzję o zatwierdzeniu warunkowym, 1 decyzję o przedłużeniu zatwierdzenia warunkowego, 1 decyzję o odmowie zatwierdzenia, 2 decyzję ograniczające zakres prowadzonej działalności oraz 1 decyzję o unieruchomieniu

obiekty. Za stwierdzone uchybienia sanitarne osoby odpowiedzialne karano mandatami karnymi. W roku 2022 nałożono 42 mandaty na sumę 13650 zł.

Unieruchomiono obiekt: punkt gastronomiczny „Kebab Mark” – ul. Kisielewskiego 2 w Lubinie. W trakcie kontroli sanitarnej stwierdzono, że pomieszczenia i wyposażenie zakładu są utrzymane bardzo brudno, brak orzeczeń lekarskich personelu, brak wdrożenia i przestrzegania zasad GHP/GMP i systemu HACCP oraz zły stan techniczny ścian, blatów roboczych, urządzeń chłodniczych i drobnego sprzętu produkcyjnego. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym. Działalność wznowiono po usunięciu wszystkich uchybień sanitarno - technicznych.

Decyzje o ograniczeniu działalności wydano w 2 lubińskich sklepach :

1) Stoisko mięsne „SOBKOWIAK” usytuowane w pasażu marketu NETTO przy ul. Szpakowej 21 w Lubinie - podczas kontroli sanitarnej interwencyjnej przeprowadzonej na wniosek klienta stwierdzono: brak warunków do prowadzenia obróbki termicznej wyrobów mięsnych, używania do przyprawiania mięs przypraw po upływie daty minimalnej trwałości, brak warunków do mycia mięsa przed zmieleniem, prowadzenia mielenia mięsa „ na zapas”, niewłaściwy stan sanitarno-techniczny zakładu. Nałożono mandat karny na osobę odpowiedzialną. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie wydał decyzję o zakazie prowadzenia przyprawiania i obróbki termicznej mięsa i wprowadzania go do obrotu oraz zaprzestanie prowadzenia w stoisku mięsnym mielenia mięsa na życzenie klienta. Kontrola sanitarna sprawdzająca potwierdziła dostosowanie się strony do w/w decyzji. Ponadto, w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego wydano decyzję o doprowadzeniu pomieszczeń stoiska do właściwego stanu technicznego. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie nieprawidłowości ujętych w decyzji terminowej Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Lubinie. Na wniosek strony, po spełnieniu warunków w zakresie mycia mięsa, dokonano ponownego rozszerzenia działalności w zakresie mielenia mięsa na życzenie klienta.

2) Sklep spożywczy „BIS” – ul. Orla 36a w Lubinie - w trakcie kontroli stwierdzono, że na stanie sklepu znajdują się tylko dwie wagi, na jednej wadze ważone są owoce, warzywa (w tym ziemniaki nieoczyszczone z ziemi, warzywa z nalotem pleśni tj. marchewka, cukinia) oraz wyroby ciastkarskie, luzem do bezpośredniego spożycia; a na drugiej wadze ważone jest mięso i wyroby wędliniarskie. Ponadto w obrocie nie zachowano segregacji w przechowywaniu poszczególnego asortymentu -wyroby cukiernicze, ciastkarskie wyłożone w różnych przypadkowych miejscach np. ciastka przy warzywach, gdzie może dojść do zanieczyszczenia produktu do bezpośredniego spożycia bakteriami chorobotwórczymi. Nie

zapewniono prawidłowej temperatury przechowywania artykułów spożywczych łatwo psujących się: ciasta na bazie masy kremowej przechowywane poza urządzeniem chłodniczym w temperaturze otoczenia - niezgodnie z zaleceniem producenta. Brak zachowanej segregacji w przechowywaniu poszczególnego asortymentu. Na stanie stwierdzono wyroby wędliniarskie bez etykiety, czy oznakowania, brak możliwości prześledzenia pochodzenia artykułów spożywczych co stwarza potencjalną możliwość sprzedaży produktów niewiadomego pochodzenia, o niewłaściwej jakości zdrowotnej. Brak wdrożonej dokumentacji dotyczącej realizacji wewnętrznych systemów kontroli-wynikających obszaru GHP/GMP dot. zaopatrzenia zakładu w wodę i częstotliwości badania (brak aktualnego wyniku badania wody) oraz systemu HACCP. Za stwierdzone nieprawidłowości osobę odpowiedzialną ukarano mandatem, wydano decyzję o zakazie prowadzenia obrotu mięsem, drobiem oraz owocami i warzywami oraz decyzję administracyjną nakazującą usunięcie pozostałych uchybień. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały usunięcie uchybień sanitarno-technicznych.

W roku 2022 złożono także 2 wnioski o nałożenie kary pieniężnej do Dolnośląskiego Wojewódzkiego Państwowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu:

- za prowadzenie działalności w zakresie produkcji pierwotnej bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów. Po rozpatrzeniu sprawy DPWIS we Wrocławiu nałożył na stronę karę pieniężną w wysokości 1000 zł,
- za sprzedaż za pośrednictwem automatu samoobsługowego zlokalizowanego w jednostce systemu oświaty, środków spożywczych nie spełniających wymagań określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2016r poz. 1154). Do dnia dzisiejszego nie uzyskano odpowiedzi w sprawie.

W roku 2022, do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu, pobrano 170 próbek żywności oraz 3 próbki wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Spośród zbadanych próbek zdyskwalifikowano 12, w tym:

- 1 próbkę ogórków ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów,
- 1 próbkę suplementu diety, w której wykazano, że rzeczywista zawartość wapnia odbiega od zawartości zadeklarowanej na etykiecie,

-5 próbek łososia wędzonego ze względu na przekroczenie dopuszczalnego limitu liczby *Listeria monocytogenes* w 1 g produktu,

-5 próbek ze względu na nieprawidłowe oznakowanie.

Informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach każdorazowo przekazywano terenowo właściwym ze względu na siedzibę producenta/ dystrybutora - organom urzędowej kontroli żywności. W 2 przypadkach (ogórki, łosoś wędzony) przygotowano powiadomienie w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) systemu o wczesnym RASFF.

W roku 2022 na terenie powiatu lubińskiego do rejestru zakładów objętych nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej wpisanych było 175 gospodarstw rolnych prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego oraz dostaw bezpośrednich płodów rolnych pochodzących z własnych upraw, w tym 2 podmioty prowadzące produkcję żywności w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego:

- Gospodarstwo Rolne w którym prowadzona jest działalność w zakresie produkcji pierwotnej płodów rolnych pochodzenia roślinnego: pszenica oraz produkcja chleba na bazie surowców pochodzących z własnego gospodarstwa – w 2022 r. w w/w zakładzie przeprowadzono kontrolę kompleksową pomieszczeń, w których prowadzona jest produkcja pieczywa (mieszkanie właściciela gospodarstwa na terenie Lubina). Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Bieżący stan sanitarno-porządkowy i techniczny zakładu był zachowany i nie budził zastrzeżeń. Właścicielka zakładu posiada przygotowanie merytoryczne w zakresie bezpieczeństwa żywności o czym świadczy zachowany bieżący stan faktyczny w zakładzie, oraz okazana do wglądu opracowana dokumentacja wewnętrzna, która zawiera opisane instrukcje Dobrej Praktyki Higienicznej i Dobrej Praktyki Produkcyjnej.

- Gospodarstwie Rolnym w Miłosnej, w którym prowadzona była działalność w zakresie produkcji pierwotnej zboża (pszenica, żyto, pszenżyto) i roślin oleistych (rzepak), a także dostaw bezpośrednich własnych płodów rolnych oraz produkcja octów na bazie surowców roślinnych pochodzących z własnego gospodarstwa. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono brak opracowanej i wdrożonej dokumentacji dotyczącej realizacji wewnętrznych systemów kontroli opartej o zasady GHP/GMP i systemu HACCP, niewłaściwy stan sanitarno – techniczny pomieszczeń, wyposażenia i sprzętu, w związku z czym nałożono na właściciela mandat karny. Wydano natomiast decyzję administracyjną nakazującą usunięcie uchybień w zakresie niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia oraz wdrożenia systemów kontroli wewnętrznej. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała usunięcie uchybień natury sanitarnej.

Ponadto w roku 2022 przeprowadzono 6 kontroli na terenie gospodarstw rolnych, w tym 3 kontrole interwencyjne, 2 w ramach współpracy z PIORiN oraz 1 tematyczną związaną z poborem próbek żywności. Do badań laboratoryjnych pobrano łącznie 11 próbek produktów pochodzenia roślinnego, żadnej z prób nie kwestionowano.

Kontrole przeprowadzane wspólnie z przedstawicielami PIORiN oddział w Lubinie miały na celu ocenę stanu sanitarnego warunków uprawy płodów rolnych pochodzenia roślinnego oraz pobór prób warzyw do badania laboratoryjnego. Na terenie gospodarstw rolnych pobrano 3 próbki żywności do badań laboratoryjnych (2 próbki sałaty do badania w kierunku oznaczenia azotanów oraz 1 próbkę brokułów do badania w kierunku pozostałości pestycydów). Badania laboratoryjne nie wykazały nieprawidłowości.

W sierpniu 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie otrzymał telefoniczną interwencję o podlewaniu upraw, znajdujących się w miejscowości Ciechłowice w gminie Rudna, wodą z rzeki Odra (przy użyciu pomp). W związku z otrzymanym powiadomieniem, w obecności funkcjonariuszy Policji przeprowadzono kontrole interwencyjne w miejscowości Ciechłowice, podczas której zastano 2 zamontowane pompy przy brzegu rzeki Odra. Ustalono właścicieli stwierdzonych pomp, które w trakcie kontroli nie były używane/nie były włączone. Kontrola jednego z gospodarstw wykazała, iż właściciel nie prowadzi produkcji swoich plonów (kalafior) od czerwca 2022 i w związku tym pompa nie była od tamtego czasu używana do podlewania upraw. Kontrola przeprowadzona w drugim gospodarstwie rolnym wykazała, iż w przedmiotowym gospodarstwie rolnym prowadzona jest działalność w zakresie produkcji pierwotnej warzyw (fasolki szparagowej), ponadto gospodarstwo rolne nie było wpisane do rejestru zakładów objętych nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wg oświadczenia właściciela pompa ujawniona na brzegu rzeki Odra od 30 lipca 2022 r. nie była używana ze względu na występujące w tym czasie opady deszczu oraz niewielkie wymagania nawadniania przy uprawie w/w warzywa. W dniu 19.08.2022 r. w ww. gospodarstwie rolnym pobrano 7 próbek fasolki szparagowej do badań laboratoryjnych, w tym 5 próbek w kierunku parametrów mikrobiologicznych, 1- w kierunku zawartości metali oraz 1- w kierunku pozostałości pestycydów. W wyniku przeprowadzonych badań nie stwierdzono nieprawidłowości. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie złożył natomiast wniosek o wymierzeniu kary pieniężnej do DPWIS we Wrocławiu za prowadzenie działalności w zakresie produkcji pierwotnej bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów. Po rozpatrzeniu sprawy DPWIS we Wrocławiu nałożył na stronę karę pieniężną w wysokości 1000 zł.

W roku 2022 próby pobierano także w jednym z gospodarstw rolnych, gdzie prowadzona jest uprawa porzeczek, w ramach urzędowej kontroli żywności dokonano poboru 1 próbki do badań laboratoryjnych w kierunku pozostałości pestycydów. Badanie nie wykazało nieprawidłowości.

Ocena sposobu żywienia w zakładach żywienia zamkniętego w 2022r

W 2022 r. przeprowadzono ocenę jadłospisów dekadowych w 31 zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, w których łącznie oceniono 33 jadłospisy. Ocenę przeprowadzono w następujących zakładach:

- w 11 stołówkach w szkołach, w tym w 1 działającej w systemie cateringowym – oceniono 11 jadłospisów,
- w 9 stołówkach w przedszkolach, w tym w 5 działających w systemie cateringowym - oceniono 11 jadłospisów,
- w 2 stołówkach w bursach i internatach – oceniono 2 jadłospisy,
- w 1 stołówce w żłobku – oceniono 1 jadłospis,
- w 2 blokach żywienia w domach opieki społecznej – oceniono 2 jadłospisy,
- w 5 blokach żywienia w szpitalach, w tym w 4 działających w systemie cateringowym – oceniono 5 jadłospisów,
- w 1 stołówce w zakładzie specjalnym i wychowawczym – oceniono 1 jadłospis.

Ocena jadłospisów w jednostkach systemu oświaty

Oceny jakościowej sposobu żywienia dzieci uczęszczających do szkół, przedszkoli oraz zamieszkujących w bursach lub internatach dokonano w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W roku 2022 oceniono jadłospisy w:

- 11 stołówkach szkolnych, w tym w 1 działającej w systemie cateringowym – oceniono 11 jadłospisów,
- w 9 stołówkach w przedszkolach, w tym w 5 działającej w systemie cateringowym - oceniono 11 jadłospisów,
- w 2 stołówkach w bursach i internatach – oceniono 2 jadłospisy,
- w 1 stołówce w zakładzie specjalnym i wychowawczym – oceniono 1 jadłospis.

Nieprawidłowości stwierdzono w 2 stołówkach przedszkolnych, w których żywienie oparte było na cateringu. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku odpowiedniego przygotowania merytorycznego w zakresie przestrzegania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. Skomponowane jadłospisy nie uwzględniały środków spożywczych objętych grupami środków spożywczych ujętych w ww. Rozporządzeniu. W obu zakładach, w poszczególnych dniach podano niewystarczającą ilość środków spożywczych z poszczególnych grup: mleko lub przetwory mleczne, mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych, warzyw lub/i owoce, brak produktów z grupy produktów zbożowych, podano niewystarczającą ilość ryby. W związku z powyższym wszczęto z urzędu postępowanie administracyjne, w jednym z obiektów wydano decyzję terminową dot. zapewnienia właściwego wyżywienia dla dzieci. Ponieważ oba zakłady zostały zlikwidowane w roku sprawozdawczym 2022, wydano decyzję o wygaszeniu decyzji technicznej oraz wykreślono obiekty z rejestru.

W pozostałych jednostkach systemu oświaty nie stwierdzono nieprawidłowości w ocenie sposobu żywienia. Po przeprowadzonej analizie jadłospisów nieprawidłowości nie stwierdzono: sporządzone jadłospisy zawierały produkty spożywcze pochodzące z różnych grup środków spożywczych; potrawy sporządzone były z naturalnych składników, bez użycia koncentratów spożywczych z wyłączeniem koncentratów z naturalnych składników. Od poniedziałku do piątku potrawy sporządzane były w piecu konwekcyjno-parowym, do przygotowywania potraw używany był olej roślinny lub oliwa z oliwek. Podawana była co najmniej jedna porcja produktów zbożowych (pieczywo, płatki zbożowe), w każdym z głównych posiłków, takich jak śniadanie, kolacja. W ciągu tygodnia potrawy są urozmaicone, nie powtarzają się, a główne posiłki (śniadanie, kolacja) są źródłem pełnowartościowego białka. Każdy posiłek uwzględnia dodatki w postaci owoców lub warzyw (stanowiących składniki dań, podawanych w postaci surowej lub przetworzonej). Jadłospisy komponowane są z zastosowaniem kontrastu barwowego i smakowego. Ponadto podczas kontroli stwierdzano, że zakłady systematycznie obliczają wartość energetyczną wszystkich zaplanowanych i podawanych posiłków, które są zgodne z normami żywienia na energię i składniki odżywcze dla danej grupy wiekowej.

Ocena jadłospisów w szpitalach

Oceny jadłospisów w 2022 r. w blokach żywienia w szpitalach dokonano w 5 szpitalach (w tym 4 z nich prowadzą żywienie pacjentów w systemie cateringowym):

- **Szpital CUPRUM – MED.** ul. M. Skłodowskiej-Curie 70, 59-300 Lubin, w którym żywienie pacjentów oparto na cateringu - oceniono 1 jadłospis,.
- **Szpital Miedziowe Centrum Zdrowia** w Lubinie ul. M. Skłodowskiej – Curie, w którym żywienie pacjentów oparto na cateringu - oceniono 1 jadłospis,
- **Szpital Regionalne Centrum Zdrowia** w Lubinie ul. Bema, w którym żywienie pacjentów oparto na cateringu - oceniono 1 jadłospis,
- **Ośrodek Alzheimerowski** w Ścinawie, ul. Jana Pawła II 12, 59-330 Ścinawa - oceniono 1 jadłospis,
- **Szpital CDT „Medicus”**, ul. Leśna 8, 59-300 Lubin – w którym żywienie pacjentów oparto na cateringu - oceniono 1 jadłospis.

Oceny jakościowej jadłospisów wydawanych pacjentom w szpitalach, dokonano w oparciu o „Arkusze oceny dekadowej jadłospisów”. W analizowanych dekadach, w wyniku przeprowadzonej oceny jakościowej jadłospisów nie stwierdzono nieprawidłowości. Końcowa ocena, określiła sposób wyżywienia pacjentów jako zadowalający.

Każdy posiłek zawierał dodatek warzyw i/lub owoców (w postaci surowej lub przetworzonej), oraz produkty będące źródłem pełnowartościowego białka (białko pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego). W jadłospisach zawarto ciemne, mieszane pieczywo i kasze.

Oceny jadłospisów w 2022r. w pozostałych zakładach żywienia zamkniętego

- w 1 stołówce w żłobku – oceniono 1 jadłospis,
- w 2 blokach żywienia w domach opieki społecznej – oceniono 2 jadłospisy.

Oceny jadłospisów dokonano pod względem zastosowania, przy planowaniu posiłków zasad racjonalnego żywienia oraz zaleceń Instytutu Żywności i Żywienia, które wskazują aktualne normy żywienia dzieci w wieku do 3 roku życia oraz osób starszych.

Podczas oceny stwierdzono, że dzieciom w żłobku jak i osobom starszym podawane są lekkostrawne posiłki w przypadku dzieci uczęszczających do żłobka podawane są: śniadanie, II śniadanie oraz obiad - podawany z odstępem czasowym. Osobom starszym korzystającym z całodziennego żywienia w domu opieki społecznej podawane są: śniadanie, II śniadanie, obiad dwudaniowy, podwieczorek i kolacja. W ciągu tygodnia potrawy są urozmaicone, nie powtarzają się, a każdy główny posiłek jest źródłem pełnowartościowego białka.

Jednocześnie każdy posiłek uwzględnia dodatki w postaci owoców lub warzyw (stanowiących składniki dań, podawanych w postaci surowej lub przetworzonej). Ponadto jadłospisy komponowane są z zastosowaniem kontrastu barwnego i smakowego. Za planowanie jadłospisów w zakładach odpowiedzialni są zatrudnieni w zakładach intencji.

Wyżywienie obejmuje produkty spożywcze pochodzące z różnych grup środków spożywczych tj.:

- Produkty zbożowe i ziemniaki (produkty węglowodanowe). W planowanych posiłkach węglowodany są podawane w formie: pieczywa, kasz, ryżu, płatków, makaronów, ziemniaków i potrawy mącznych.

- Warzywa i owoce. W planowaniu jadłospisu wykorzystuje się kompozycję różnych produktów z tej grupy, co zapewnia atrakcyjny wygląd i smak posiłków. Warzywa lub owoce występują w każdym posiłku - do kanapek, sałatek, jako składnik zup oraz niezbędny dodatek do drugiego dania. Do obiadu planuje się warzywa w postaci surówki, warzyw ugotowanych oraz kiszonek.

- Mleko i jego przetwory (produkty białkowe). Mleko, sery żółte, twarogowe, jogurt naturalny są w jadłospisie bardzo częstym i ważnym produktem spożywczym. W jadłospisie mleko występuje w postaci zup mlecznych lub deseru (koktajl, twarożek), jak również jako dodatek do zup czy surówek.

- Mięso czerwone, drób, wędliny, ryby i jaja czyli produkty białkowe, są głównym źródłem pełnowartościowego białka, czego również nie brakuje w planowanym jadłospisie. Wykorzystuje się różne gatunki mięsa, jak również wędliny, które mają bardzo dobry skład jakościowy i są wykorzystywane jako dodatek do pieczywa. Ryby np. dorsz, łosoś, podawane są 1-2 razy w tygodniu. Ponadto rośliny strączkowe również są uwzględniane w jadłospisie jako składnik do zup, past.

- W jadłospisie tłuszcz występuje m.in. do smarowania pieczywa (dobrej jakości masło) jak również w postaci dodatku do zup lub surówek (oliwa z oliwek).

Zupy, sosy oraz potrawy są sporządzone z naturalnych składników, bez użycia koncentratów spożywczych. Posiłki są przygotowywane z ograniczeniem soli, a walory smakowe potraw polepsza się stosując przyprawy korzenne lub ziołowe. W trakcie kontroli stwierdzono na stanie następujące przyprawy: cynamon, majeranek, bazylija, zioła prowansalskie, pieprz ziołowy, ziele angielskie, lubczyk. Sporządzane zupy są zabielaone jogurtem naturalnym i wzbogacone oliwą z oliwek. Oliwy z oliwek używa się także do przygotowania surówek.

Przy komponowaniu jadłospisu stosuje się różne techniki sporządzania potraw. W większości potrawy przygotowywane są w piecu konwekcyjno-parowym, jak również są przyrządzane

techniką pieczenia lub duszenia, W w/w zakładach nie stosuje się procesów smażenia na głębokim tłuszczu. Podawane napoje do każdego z głównych posiłków sporządzane są na bazie owoców, stosowanie cukru jest ograniczone, używany jest on w minimalnej ilości, potrzebnej do przełamania smaku. Ponadto między posiłkami stosowane są praktyki nieograniczonego dostępu do wody.

Działania w systemach RASFF

W roku 2022 ze względu na nieprawidłowe wyniki badania w pobranych do badania próbkach żywności do systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach (RASFF) zgłoszono 2 produkty żywnościowe :

1) **Ogórki szklarniowe odmiana Grummel, kraj pochodzenia: Polska**; dostawca nr 652272 Gospodarstwo Rolno-ogrodnicze Maciej Woźniak, ul. Szwedzka 53, 62-811 Kościelna Wieś; identyfikacja partii: 04-22-06-17. W badanej próbce stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu chlorfenapyr. Przeprowadzono wstępną ocenę ryzyka, w wyniku której produkt uznano za szkodliwy dla zdrowia i postanowiono przygotować powiadomienie. Informacje w sprawie przekazano do organów urzędowej kontroli żywności nadzorujących producenta ogórków. W wyniku przeprowadzonych działań, na podstawie informacji uzyskanych z firmy Jeronimo Martins, stwierdzono, że łącznie z obrotu ze sklepów sieci Biedronka na terenie kraju wycofano 32 kg kwestionowanego produktu. Wycofany produkt został przekazany do utylizacji i odebrany przez specjalistyczną firmę utylizacyjną. Ponadto producenta wyrobów obciążono opłatą za przeprowadzone badania laboratoryjne .

2) **„Classic” Łosoś atlantycki wędzony na zimno” 250 g**, – wyprodukowany dla Carrefour Polska Sp. z o.o, ul. Targowa 72, 03-734 Warszawa przez Suempol Sp. z o.o. ul. Białostocka 69A, 17-100 Bielsk Podlaski, kraj pochodzenia : Norwegia, należy spożyć do 22.10.2022, identyfikacja partii: L39321. Próbki pobrano do badań w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych w supermarkecie CARREFOUR w Lubinie. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych w 2 spośród 5 przebadanych próbkach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego limitu liczby *Listeria monocytogenes* w 1g (1,5 x10² jtk oraz 5,1 x10² jtk). Po przeprowadzeniu wstępnej oceny ryzyka produkt zgłoszono do systemu RASFF. O zaistniałej sytuacji powiadomiono organy urzędowej kontroli żywności nadzorujące Centrum Dystrybucyjne Sieci Carrefour oraz producenta wyrobu. Ponadto wydano decyzję administracyjną, obciążającą producenta kwestionowanego wyrobu opłatą za przeprowadzone badanie laboratoryjne.

W roku 2022 w ramach systemu RASFF prowadzono ponadto działania kontrolne w odniesieniu do powiadomień przesyłanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną lub Powiatowe Stacje Sanitarno - Epidemiologiczne województwa dolnośląskiego. Miały one na celu monitorowanie procesu wycofywania z obrotu produktów kwestionowanych. Kontrole przeprowadzono w obiektach wskazanych w listach odbiorców, i u dystrybutorów produktów w celu ustalenia dalszych list dystrybucji. Otrzymane powiadomienia w ramach systemu RASFF dotyczyły:

- zanieczyszczenie fragmentami szkła surowca wykorzystywanego do produkcji batonów Vitarella oraz w produkcie buraczki wiórki,
- wykrycie niedozwolonego napromieniania próbki produktu ekologiczna ashwagandha w proszku,
- stwierdzenie tlenu etylenu w produkcie wykorzystanym do produkcji batonów Ba!lans,
- zgłaszanie przypadków pęknięć szklanek utrzymujących temperaturę,
- stwierdzenie obecności bakterii z grupy Salmonella w ćwiartkach z kurczaka, w mięsie drobiowym (ćwiartka, podroby), w skórkach z szyi kurcząt, w produkcie proszek z całych jaj 100% użytym do produkcji makaronu Magyar, w produkcie pierś z kurczaka bez skóry i kości, w kiełbasie surowej białej wieprzowej, w produktach marki Kinder wyprodukowanych przez zakład Ferrero w Belgii, Roladkach Devolay z kurczaka, w mięsie mielonym z kurczaka świeżym,
- stwierdzenia ciała obcego w herbatce owocowej z ekstraktem z owoców oraz ciała obcego - pochodzenia nieorganicznego (kawałki tworzywa sztucznego) w paście migdałowej oraz metalowego w serze pleśniowym z mleka koziego,
- stwierdzenie włókna bambusowego w kubku do kawy,
- stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu: - linuronu w korzeniu selera, marchwi; – suma fosforylu-Al. i kwasu fosfonowego wyrażona jako fosforyl-Al. w musie owocowym Kubuś; – glifosatu w kaszy jaglanej; – matryny w zielonej herbacie China Sencha z Chin; – haloksyfolu w kaszy gryczanej prażonej,
- stwierdzenia niedozwolonego użycia mączki bambusowej oraz mączki kukurydzianej w materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością z tworzyw sztucznych,
- wykrycie obecności niedeklarowanego alergenu: - migdałów w piernikach z nadzieniem kremowym; - (mleka) który nie został zdeklarowany na etykiecie produktu w wyniku użycia mlecznej czekolady zamiast gorzkiej; – jaj w produkcie Herbalife protein bar,
- nieprawidłowe oznakowanie w języku polskim czekoladowych drażetek Lentilky,

- stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu migracji 4,4'-diaminodifenylometanu (4,4'MDA) aniliny oraz sumy migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych w szczypcach uniwersalnych Ambition,
- stwierdzenia nadmiernej zawartości kurkuminy w suplemencie diety,
- wykrycia białka orzeszków ziemnych w płynnej lecytynie sojowej wykorzystanej do produkcji suplementu diety Żuravit,
- stwierdzenia migracji ołowiu w talerzu ceramicznym,
- stwierdzenia zastosowania do produkcji składnika zanieczyszczonego alkaloidami tropanowymi w chipsach kukurydzianych Nachos,
- wykrycia pozostałości chlorpiryfosu w herbatce ziołowej z dzięgielem chińskim i szalwią,
- stwierdzenia migracji ołowiu i kadmu w szklance Jungle Summer, w szklankach świątecznych Eloy,
- stwierdzenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości ochratoksyny A w rodzynekach sułtańskich,
- stwierdzenia bombażu w produkcie pn: Sweet Chilisaus,
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości kadmu w mrożonej marchewce mini,
- stwierdzenia estrów 3-MPCD kwasów tłuszczowych oraz estrów glicydowych kwasów tłuszczowych w ciastkach Unicorn,
- stwierdzenia przekroczenia migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych: 2,4-toluenodiaminy oraz 4,4'-diaminodifenylometanu w szczypcach do steku,
- stwierdzenia niedeklarowanych aktywnych farmakologicznie substancji sydenafilu i tadanafilu w suplemencie diety Boss Energy oraz sydenafilu w suplemencie diety Boss Energy Extra,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości estrów glicydowych kwasów tłuszczowych w suplemencie diety Dr.Max Omega 3 Premium,
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych w suplemencie diety Propollen Plus,
- stwierdzenie akryloamidu w pieczywie chrupkim żytnim ekstrudowanym oraz w pieczywie chrupkim żytnio – kukurydzianym z dodatkiem mąki pszennej graham ekstrudowany.

W ramach monitorowania procesu wycofywania zakwestionowanych produktów przeprowadzono 102 kontrole sanitarne. Z obrotu handlowego wycofano:

- 8099 sztuk batonów Vitarella ze względu na stwierdzenie fragmentu szkła,

- 80 sztuk Batonów Ba!lans ze względu na stwierdzenie użytego do produkcji tlenku etylenu,
- 2 sztuki pasty migdałowej ze względu na stwierdzenie ciała obcego pochodzenia nieorganicznego (kawałki tworzywa sztucznego),
- 212 kg mięsa drobiowego ze względu na stwierdzenie obecności Salmonella Entititidis (ćwiartka, podroby),
- 66 kg kiełbasy surowej białej wieprzowej ze względu na stwierdzenie obecności bakterii Salmonella spp.,
- 24303 sztuki produktów firmy Ferrero ze względu na stwierdzenie Salmonella Typhimurium,
- 23 sztuki Mieszanki orzechów z żurawiną w ciemnej czekoladzie ze względu na obecność alergenu (mleka), który nie został zadeklarowany na etykiecie produktu w wyniku użycia mlecznej czekolady zamiast gorzkiej,
- 46 sztuk roladek Devolay ze względu na stwierdzenie obecności Salmonella,
- 45 sztuk materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z tworzyw sztucznych w wyniku stwierdzenia niedozwolonego użycia mączki bambusowej oraz mączki kukurydzianej,
- 126 sztuk pierników z nadzieniem kremowym ze względu na wykrycie obecności niedeklarowanego alergenu migdałów,
- 89 sztuk musu owocowego Kubuś ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – suma fosetylu-Al. i kwasu fosfonowego wyrażona jako fosetyl-Al,
- 8 sztuk chipsów kukurydzianych Nachos ze względu na stwierdzenie zastosowania do produkcji składnika zanieczyszczonego alkaloidami tropanowymi,
- 15 sztuk kaszy jaglanej ze względu na stwierdzenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – glifosatu,
- 12 sztuk szklanek ze względu na stwierdzenie migracji kadmu i ołowiu,
- 46 sztuk rodzynek sułtańskich ze względu na stwierdzenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości ochratoksyny A,
- 12 sztuk produktu Sweet Chilisaus ze względu na stwierdzenie bombażu,
- 5 sztuk mrożonej marchewki mini ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości kadmu,
- 30 sztuk sera pleśniowego z mleka koziego ze względu na stwierdzenie metalowego ciała obcego,

- 6 kg zielonej herbaty China Sencha z Chin ze względu na wykrycie pozostałości niedozwolonego pestycydu – matryny,
- 344 sztuki suplementu diety Boss Energy ze względu na stwierdzenie niedeklarowanych aktywnych farmakologicznie substancji syldenafilu i tadanafilu,
- 52 sztuki szklanek świątecznych Eloy ze względu na stwierdzone przekroczenie migracji ołowiu i kadmu,
- 2 sztuki suplementu diety Dr.Max Omega 3 Premium ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości estrów glicydowych kwasów tłuszczowych,
- 2 sztuki herbatki owocowej z ekstraktem z owoców ze względu na stwierdzenie obecności ciała obcego.

Produkty te zostały zniszczone/ zutylizowane lub zwrócone do dostawców.

Kontrole graniczne:

W roku 2022 w Zakładzie Przetwórstwa Owocowo - Warzywnego przetwórni warzywej przeprowadzono 1 kontrolę graniczną dotyczącą importu przetworów warzywnych (ogórki kwaszone w szklanych opakowaniach jednostkowych). W/w przetwory warzywne wyprodukowano na Ukrainie, z przeznaczeniem docelowym wyłącznie na rynek niemiecki. W Polsce miała miejsce tzw. Procedura „uszlachetniania towaru” polegająca na etykietowaniu opakowań jednostkowych. Etykieta zawiera informacje w języku niemieckim, ponieważ towar nie był przeznaczony na rynek krajowy. W wyniku w/w kontroli wydano 1 świadectwo jakości zdrowotnej dot. 3 różnych partii przetworów ogórków.

Ponadto w roku 2022 przeprowadzono 3 kontrole graniczne w hurtowni prowadzącej działalność w zakresie sprzedaży hurtowej wyrobów cukierniczych (želki), syropów i maszyn służących do sporządzania napojów sorbetowych i granit oraz naczyń z tworzyw sztucznych służących do ich podawania. W wyniku powyższej kontroli wydano 2 świadectwa eksportowe dla żywności (dot. 7 partii syropów do granit eksportowanych do Arabii Saudyjskiej oraz 10 partii syropów eksportowanych na Ukrainę) oraz 1 świadectwo eksportowe dla wyrobów do kontaktu z żywnością (dot. 3 partii naczyń do granit eksportowanych również na Ukrainę).

Zatrucia pokarmowe

W roku 2022 roku na terenie powiatu lubińskiego nie odnotowano ognisk zatrucia pokarmowego.

Skargi i wnioski

W roku 2022 do sekcji BŻiŻ wpłynęło 20 wniosków, w tym:

- **4 wnioski** dotyczące prowadzenia działalności w złych warunkach sanitarnych-technicznych .
W 3 przypadkach potwierdzono zarzuty, nałożono 4 mandaty w łącznej wysokości 1300 zł, wydano 2 terminowe decyzje administracyjne w zakresie nieprawidłowości dot. stanu technicznego, usunięcie bieżących uchybień sanitarnych sprawdzono podczas kontroli sprawdzających przeprowadzanych w krótkim okresie czasu. W 1 przypadku, mimo nie potwierdzenia zarzutów, stwierdzono brak wdrożenia procedur GHP/GMP i systemu HACCP. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości.
- **2 wnioski** dotyczyły obecności insektów w obiektach. Zarzuty potwierdzono w 1 przypadku - osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym w wysokości 300 zł. Kontrola sprawdzająca wykazała przeprowadzenie skutecznej dezynsekcji w obiekcie. Ponadto wydano decyzję administracyjną w zakresie usunięcia uchybień dot. stanu technicznego sklepu. W drugim przypadku nie potwierdzono obecności insektów w obiekcie, natomiast stwierdzono inne uchybienia natury sanitarno-technicznej, za które ukarano właściciela mandatem w wysokości 200 zł, a także wydano terminową decyzję administracyjną.
- **2 wnioski** dotyczyły nieprawidłowego sposobu żywienia w przedszkolach (w 1 wniosek dotyczył 2 placówek należących do jednego właściciela), w tym 1 zasadny. Zarzuty potwierdzono w obu placówkach należących do jednego właściciela. Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono błędy w planowaniu posiłków, a także zły stan sanitarno-porządkowy. Nałożono 2 mandaty w łącznej wysokości 300 zł. Wszczęto postępowanie administracyjne. W jednym z obiektów wydano decyzję w zakresie zapewnienia prawidłowego wyżywienia dzieci. Ostatecznie właściciel zrezygnował z prowadzenia działalności w obu placówkach. W drugim przypadku nie potwierdzono zarzutów. Przeprowadzona kontrola nie wykazała żadnych nieprawidłowości.
- **7 wniosków** dotyczyło wprowadzania do obrotu produktów niewłaściwej jakości zdrowotnej, zarzuty potwierdzono w 5 przypadkach. Nałożono 5 mandatów karnych w łącznej wysokości 1300 zł. W jednym przypadku nie potwierdzono wprawdzie zarzutów, stwierdzono natomiast zły stan techniczny lokalu, dlatego wydano terminową decyzję administracyjną. Jeden

z wniosków dotyczył zatruwania warzyw na prywatnej działce. Sprawę przekazano do Oddziału Terenowego PIORiN w Lubinie.

- **2 wnioski** dotyczyły wprowadzania do obrotu żywności przeterminowanej - zarzuty potwierdzono w 1 z obiektów, podczas kontroli stwierdzono także uchybienia natury sanitarni-technicznej. Na właściciela nałożono mandat w wysokości 500 zł, wydano też terminową decyzję administracyjną. W drugim z obiektów, nie potwierdzono zarzutów, stwierdzono natomiast inne uchybienia, za które ukarano mandatem w wysokości 200 zł. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości.

- **1 wniosek** dotyczył obecności zanieczyszczeń w żywności (włosy w serwowanych potrawach). Podczas przeprowadzonej kontroli stwierdzono zły stan sanitarny obiektu oraz nieprzestrzeganie zasad higieny przez personel. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem w wysokości 500 zł. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości.

- **1 wniosek** dotyczył braku w sklepie jednorazowych reklamówek do pakowania żywności przeznaczonych dla klientów. Kontrola nie potwierdziła zarzutów.

Każdorazowo po wpłynięciu wniosku do sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia, przeprowadzana jest kontrola interwencyjna zgodnie z obowiązującymi w Sekcji procedurami urzędowej kontroli żywności. Wpływające do Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia wnioski anonimowe traktowane są zawsze jako sygnał o ewentualnych nieprawidłowościach i wykorzystywane są w pracy bieżącej (przeprowadzane są kontrole interwencyjne lub przekazane informacje wykorzystywane są podczas kontroli planowanych), a także podczas planowania kontroli w następnym roku.

Wnioski, postulaty oraz problemy sekcji

1. Znacznym utrudnieniem dla pracowników sekcji jest wskazywanie na konieczność korzystania z dokumentacji w językach obcych, np. rejestrów Komisji Europejskiej, wykazów, itp. dostępnych na stronach EFSA wyłącznie w języku angielskim.

2. Problematiczne jest przekazywanie dokumentacji np. wytycznych, interpretacji przepisów prawnych wyłącznie w języku angielskim.

3. Niezasadne wydaje się prowadzenie czynności kontrolnych w ramach systemu RASFF dot. żywności po terminie przydatności do spożycia, która nie znajduje się już w obrocie.

4. Konieczność pobierania próbek żywności u producentów lub w hurtowniach znacznie utrudnia pracę. Większość hurtowni na naszym terenie to hurtownie małe, sprowadzające często towary na indywidualne zamówienia kontrahentów. O wiele większy asortyment różnego rodzaju środków spożywczych dostępny jest w super- i hipermarketach.

5. Mała obsada kadrowa sekcji, w stosunku do liczby nadzorowanych obiektów, a także w stosunku do bardzo szerokich i ciągle poszerzanych kompetencji bardzo utrudnia sprawowanie bieżącego nadzoru nad obiektami.

6. Realizację harmonogramu kontroli obiektów bardzo utrudnia znaczna ilość zadań dodatkowych pozaplanowych.

3. SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

OCENA ZAOPATRZENIA W WODĘ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Mieszkańcy powiatu lubińskiego zaopatrywani są w wodę przez 26 wodociągów sieciowych.

Wodociągi w przedziale produkcji 10 001 – 100 000 m³/dobę

Na terenie powiatu lubińskiego, podobnie jak w latach poprzednich brak jest wodociągów o produkcji wody w zakresie 10 001-100 000 m³/dobę.

Wodociągi w przedziale produkcji 1 001 – 10 000 m³/dobę

Do tej grupy zakwalifikowano 1 wodociąg tj. wodociąg sieciowy w miejscowości Lubin (ZUW I ul. Wierzbowa, ZUW III ul. Spacerowa i ZUW V ul. Gajowa).

W porównaniu do 2021 r. liczba wodociągów w tym przedziale produkcji zmniejszyła się o 2 wodociągi tj. wodociąg „Energetyka” (SUW Lubin Główny i SUW Lubin Zachodni) oraz wodociąg sieciowy Ścinawa.

Stan sanitarno-techniczny budynków i urządzeń wodociągowych w wodociągu sieciowym Lubin był dobry, bez zastrzeżeń. Jakość wody pod względem fizyko-chemicznym i mikrobiologicznym w wodociągu sieciowym Lubin nie budziła zastrzeżeń, z wyjątkiem pojedynczych przekroczeń wartości parametrycznej manganu na końcu sieci wodociągowej i azotynów w wodzie uzdatnionej. Po przeprowadzeniu działań naprawczych jakość wody była zgodna z wymaganiami określonymi w przepisach prawa.

W 2022 roku odnotowano 1 wniosek dotyczący złej jakości wody w wodociągu sieciowym Lubin. Badania wody potwierdziły jego zasadność. Po przeprowadzeniu działań naprawczych uzyskano jakość wody odpowiadającą przepisom.

Wodociągi w przedziale produkcji 101 – 1 000 m³/dobę

Do tej grupy zakwalifikowano 14 wodociągów sieciowych: Ścinawa, Energetyka, Rudna, Dzieszław, Przychowa, Miłogoszcz, Chobienia, Wysokie, Siedlce, Składowice, Niemstów, Obora, Karczowska, Pieszków.

Nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym budynków i urządzeń wodociągowych w ww. przedziale nie stwierdzono. W 2022 r. przeprowadzono modernizację SUW Obora i zakończono modernizację SUW Siedlce. W wodociągu sieciowym Ścinawa przeprowadzono renowację studni głębinowych zasilających w wodę wodociąg sieciowy Ścinawa i rozpoczęto wymianę sieci wodociągowej. W Miłogoszczy wymieniono pompy sieciowe na Stacji Uzdatniania Wody. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody w wodociągu sieciowym

Ścinawa, ze względu na utrzymujące się przekroczenia wartości parametrycznej parametrów fizykochemicznych manganu, mętności. Zakład Gospodarki Komunalnej w Ścinawie Sp. z o.o. podejmował niezbędne działania naprawcze skutkujące przywróceniem właściwej jakości wody. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie prowadził postępowanie administracyjne, w związku z przekroczeniami wartości parametrycznych manganu i żelaza oraz mętności w wodociągu sieciowym Obora. Podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne działania naprawcze polegające m.in. na przebudowie i rozbudowie stacji uzdatniania wody i studni głębinowych, na płukaniu filtrów i sieci przywróciły jakość wody do zgodnej z wymaganiami określonymi w przepisach prawa. Jakość wody w pozostałych wodociągach należących do tej grupy była zgodna z obowiązującymi normami. Pojedyncze przekroczenia parametrów mikrobiologicznych (ogólna liczba mikroorganizmów, bakterie grupy coli) oraz parametrów fizykochemicznych (mangan, żelazo, mętność) miały charakter krótkotrwały i incydentalny.

W 2022 roku odnotowano 3 wnioski osób skarżących się na złą jakość wody w trzech wodociągach. Badania wody potwierdziły zasadność dwóch wniosków, w związku z czym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie prowadził postępowanie administracyjne.

Wodociągi w przedziale produkcji ≤ 100 m³/dobę

Do tej grupy zakwalifikowano 11 wodociągów tj.: Huty Miedzi „Cedynia” w Orsku, MCZ w Lubinie i Toszowice, Koźlice, Bytków, Stara Rudna, Lisiec, Rynarcice, Gola, Bolanów, KGHM Szyb L-VI.

Stan sanitarno-techniczny budynków i urządzeń wodociągowych był dobry. W 2022 r. przeprowadzono kompleksową modernizację układu automatyki SUW MCZ S.A. W sołectwach Orsk i Chełm zmieniło się źródło zaopatrzenia w wodę do spożycia na wodę z wodociągu sieciowego Wysokie. Huta Miedzi w Orsku aktualnie zaopatruje w wodę do spożycia pracowników huty. W wodociągu sieciowym Lisiec wymieniono złożę filtracyjne w jednym filtrze. W Toszowicach przeprowadzono remont układu napowietrzania w SUW. Rozpoczęto również modernizację SUW w Koźlicach. Jakość wody zarówno pod względem fizykochemicznym jak i mikrobiologicznym w wymienionych wodociągach była zgodna z obowiązującymi normami z wyjątkiem wystąpienia pojedynczych przypadków nieznacznych przekroczeń bakterii grupy coli, ogólnej liczby mikroorganizmów oraz manganu. Przekroczenia miały charakter krótkotrwały i po przeprowadzeniu działań naprawczych jakość wody była zgodna z obowiązującymi normami.

W 2022 roku nie odnotowano wniosków osób skarżących się na złą jakość wody w ww. wodociągach.

INFORMACJE NA TEMAT ZWODOCIĄGOWANIA MIEJSCOWOŚCI NA OBSZARZE WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

W powiecie lubińskim wszystkie miejscowości są zwodociągowane, z wyjątkiem przysiółka Przyszań w gminie Ścinawa, który jest zamieszkały na stałe.

W 2022 r. podobnie jak w 2021 r. woda dla ludności była dostarczana poprzez 26 wodociągów sieciowych.

Punkty poboru próbek do badań laboratoryjnych – punkty zgodności zlokalizowane są na stacjach uzdatniania wody, w miejscach podawania wody do sieci wodociągowej, po jej uzdatnieniu oraz w miejscach przed uzdatnieniem, a także na sieci, w punktach czerpalnych u konsumentów.

STAN SANITARNY CIEPŁEJ WODY W INSTALACJACH WODOCIĄGOWYCH WEWNĄTRZ BUDYNKÓW

W 2022 r. w ramach urzędowej kontroli i w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez właścicieli budynków skontrolowano ciepłą wodę użytkową na obecność bakterii z rodzaju Legionella sp. w 12 obiektach, tj.:

- w 5 szpitalach: Miedziowe Centrum Zdrowia S.A. w Lubinie, Cuprum – Med Sp. z o.o. w Lubinie, Regionalne Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Lubinie, CDT Medicus Sp. z o.o. w Lubinie i Ośrodek Alzheimerowski w Ścinawie,
- w 4 obiektach noclegowych: hotel „Astone Conference&Spa” w Lubinie, Hotel „Baron” w Lubinie i Hotel „Chata Karczowiska” w Karczowiskach i pokoje gościnne Villa Cuprum w Lubinie,
- domu pomocy społecznej „Ostoja” w Lubinie oraz Fundacji Przyszań – Dom Seniora w Ścinawie,
- 1 hala widowiskowo - sportowa RCS Sp. z o.o. w Lubinie.

Przekroczenia dopuszczalnej wartości bakterii z rodzaju Legionella sp. stwierdzono w szpitalu MCZ S.A. w Lubinie (bardzo wysokie skażenie) oraz w Hotelu „Astone Conference&spa” w Lubinie (wysokie skażenie), w związku z czym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie prowadził postępowanie administracyjne. Właściciele obiektów podejmowali działania naprawcze skutkujące poprawą jakości ciepłej wody do zgodnej z wymogami (czyszczenie, dezynfekcja termiczna, chemiczna i płukanie sieci). Badania ciepłej wody były prowadzone zgodnie z częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

UJĘCIA WÓD WYKORZYSTYWANYCH DO ZAOPATRZENIA W WODĘ DO SPOŻYCIA

Wszystkie wodociągi znajdujące się na terenie powiatu lubińskiego korzystają z wody ujmowanej ze studni głębinowych wierconych, bazujących na wodach czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Ujęcia wody oraz stacje uzdatniania wody są odpowiednio zabezpieczone, zamykane, ogrodzone oraz opisane. W przypadku ujęć dla miasta Lubina studnie są również monitorowane. Większość studni ma wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej. Woda ze wszystkich wodociągów znajdujących się na terenie powiatu lubińskiego jest systematycznie badana w ramach nadzoru oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe. W 2022 r. badania wody wykonywane były zgodnie z obowiązującym zakresem (monitoring grupy A i grupy B) oraz opracowanym harmonogramem. Przedsiębiorstwa wodociągowe zbadały wszystkie ujęcia wody w kierunku wstępnego monitoringu substancji promieniotwórczych.

W 2022 r. upoważnieni przedstawiciele Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie pobrali łącznie 190 prób wody do badań mikrobiologicznych oraz 192 próby wody do badań fizykochemicznych.

POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE ZWIĄZANE Z NADZOREM NAD JAKOŚCIĄ WODY

W 2022 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie wydał 18 decyzji płatniczych za jakość wody nieodpowiadającą wymaganiom pod względem mikrobiologicznym oraz fizykochemicznym, a także 13 decyzji umarzających postępowanie administracyjne w sprawie usunięcia uchybień higienicznych i zdrowotnych dotyczących jakości wody. Większość stwierdzonych przekroczeń parametrów w wodzie do spożycia miały charakter incydentalny i chwilowy. Podejmowane przez przedsiębiorstwa wodociągowe działania naprawcze pozwoliły na uzyskanie jakości wody zgodnej z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia. Wyjątek stanowi jakość wody w wodociągu sieciowym Ścinawa, dla którego ze względu na utrzymujące się przekroczenia parametrów fizykochemicznych manganu i mętności Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi (decyzja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubinie nr 297/22 z dnia 20.07.2022 r. z terminem obowiązywania do 31.12.2022 r.). Zarządca wodociągu, mając na uwadze poprawę jakości wody w wodociągu sieciowym Ścinawa w 2022 r. zaplanował modernizację SUW Ścinawa oraz adaptację hydroforni Wielowieś na stację uzdatniania wody, a także przeprowadził renowację studni głębinowych zasilających w wodę

wodociąg sieciowy Ścinawa i rozpoczął wymianę sieci wodociągowej. Na bieżąco prowadzone były również płukania filtrów i sieci.

W 2022 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie nie wydał żadnych decyzji stwierdzających przydatność wody do spożycia na warunkach udzielonego odstępowania ani decyzji stwierdzających brak przydatności wody do spożycia przez ludzi.

STAN SANITARNO-PORZĄDKOWY MIEJSCOWOŚCI

MIASTA I TERENY WIEJSKIE

Na terenie powiatu lubińskiego znajdują się: gmina miejska Lubin, gmina miejsko – wiejska Ścinawa, gmina wiejska Lubin oraz gmina wiejska Rudna.

W 2022 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie opiniował regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminach. Tereny zielone gmin są zagospodarowane, zadbane oraz pielęgnowane. Zarządcy piaskownic i placów zabaw dbają o coroczną wymianę piasku (przedstawiono protokoły). Miasta i gminy są w niemal w 100% skanalizowane. Wyjątek stanowi gmina miejsko – wiejska w Ścinawie, w której skanalizowane jest 9 miejscowości.

W 2022 roku odnotowano 9 wniosków osób skarżących się na uciążliwości związane z występowaniem gryzoni, pluskiew, gołębi, 2 wnioski związane ze stanem technicznym instalacji kanalizacyjnej i wylewaniem fekaliów, 3 wnioski dotyczące uciążliwości zapachowych z mieszkań i klatki schodowej, 5 wniosków związanych ze stanem porządkowym posesji i mieszkań oraz 10 wniosków dotyczących nieprawidłowego stanu sanitarno – technicznego obiektów, w tym 3 dotyczące budynków socjalnych w Lubinie. Większość wniosków okazała się zasadna.

TERENY REKREACYJNE

Na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie zewidencjonowanych jest 27 w/w obiektów. Do tej grupy zaliczono: 6 parków, 2 tereny rekreacyjne oraz osiedlowe place zabaw podzielone na 19 grup należących do poszczególnych zarządców/właścicieli posesji.

W 2022 roku kontrolą objęto 28 placów zabaw i 30 piaskownic oraz 1 park miejski w Lubinie i 2 tereny rekreacyjne. Przed sezonem letnim piasek w piaskownicach został wymieniony, przy placach zabaw umieszczone są odpowiednie regulaminy. Wszystkie skontrolowane obiekty były w dobrym stanie sanitarno – porządkowym i technicznym.

USTĘPY PUBLICZNE

Na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie jest 8 ustępów publicznych – jeden znajdujący się na dworcu PKS Lubin, 4 podlegające pod Urząd

Miejski w Lubinie oraz 3 obiekty mieszczące się w Parku Wrocławskim. W 2022 roku skontrolowano 5 ustępów. Wszystkie ustępy skanalizowane. Podczas kontroli uchybień natury sanitarnej nie stwierdzono.

OBIEKTY REKREACJI WODNEJ

PŁYWALNIE KRYTE

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie znajdują się 4 pływalnie kryte, tj.:

- 4 obiekty w Lubinie: pływalnia RCS Sp. z o. o. „CENTRUM 7”, pływalnia RCS Sp. z o. o. „USTRONIE”, pływalnia i jacuzzi Quanfit Fitness&Wellness Sp. z o. o. w galerii Cuprum Arena, pływalnia Unikatonia Sp. z o.o. (działalność zawieszona od 15 lutego 2022 roku),
- 1 obiekt w Rudnej: pływalnia przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Rudnej ul. Piaskowa 3.

W 2022 roku przeprowadzono 8 kontroli w/w pływalni.

W porównaniu do 2021 r. liczba nadzorowanych pływalni nie zmieniła się.

Zarządzający pływalniami w okresie swojej działalności właściwie realizowali harmonogramy badania wody w pływalniach, zarówno z zakresu bakteriologicznego, jak i fizykochemicznego, a wyniki badań przekazywali do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie.

W 2022 roku badania wody basenowej prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządzających obiektami oraz pobranej z nadzoru wykazywały dobrą jej jakość, z wyjątkiem występujących sporadycznych nieznacznych przekroczeń parametrów fizykochemicznych (redox, chlor wolny i związany, utlenialność, chloroform) oraz parametru mikrobiologicznego (ogólna liczba mikroorganizmów) w wodzie z niecki i wprowadzonej do niecki basenowej. Wszystkie przekroczenia miały charakter incydentalny. Wartości przekroczonych parametrów były krótkotrwałe i nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia kąpiących się osób. Przeprowadzone natychmiastowe działania naprawcze przez zarządzających pływalniami pozwoliły na doprowadzenie wody do odpowiedniej jakości.

Jakość ciepłej wody użytkowej, badanej w zakresie obecności bakterii z rodzaju Legionella sp. w natryskach oraz w basenach typu whirlpool i wodzie wprowadzanej do niecek basenowych we wszystkich krytych pływalniach była zgodna z obowiązującymi wymogami, z wyjątkiem jednego natrysku na pływalni w Rudnej, gdzie stwierdzono średnie skażenie bakterią z rodzaju Legionella sp. Ponowne badania wody przeprowadzone po działaniach naprawczych wykazywały już dobrą jakość mikrobiologiczną ciepłej wody użytkowej.

W 2022 roku nie odnotowano wniosków od osób skarżących się na działalność ww. pływalni.

PŁYWALNIE ODKRYTE

Pod nadzorem tutejszej stacji są 2 odkryte pływalnie, tj.: pływalnia odkryta RCS Sp. z o.o. w Lubinie oraz pływalnia sezonowa „Wodnik” ZGK w Ścinawie Sp. z o.o. (działalność zawieszona w 2022 r.).

Pływalnia odkryta RCS Sp. z o.o. stanowi nowoczesny kompleks basenów w Lubinie dysponujący 3 nieckami basenowymi z podgrzewaną wodą: brodzikiem dla dzieci z wodnym placem zabaw, wielofunkcyjną niecką ze zjeżdżalnią i urządzeniami wytwarzającymi aerozol wodno-powietrzny oraz częścią pływacką, niecką do skoków, a także odrębnym wodnym placem zabaw. Uzdatnianie wody w obiekcie odbywa się z zastosowaniem podchlorynu sodu. Pływalnia dysponuje zespołami pomieszczeń sanitarnych, socjalnych, dyżurką ratowników oraz nieckami z wodą z trzema systemami cyrkulacji, zespołem filtrów i niezbędną aparaturą pomiarową i kontrolującą wskaźniki w wodzie basenowej. Wejście na strefę basenową prowadzi wyłącznie przez brodziki do stóp z natryskami.

W 2022 roku badania wody basenowej prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzającego obiektem wykazywały dobrą jej jakość mikrobiologiczną i fizykochemiczną (w tym badanie na obecność Legionella sp), z wyjątkiem pojedynczych przekroczeń chloroformu, redox i pH. Ponowne badania przeprowadzone po działaniach naprawczych wykazały dobrą jakość wody.

W 2022 roku do Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Lubinie nie wpłynął żaden wniosek dotyczący działalności pływalni odkrytych.

OBIEKTY DZIAŁAJĄCE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Pod nadzorem tutejszej Stacji jest jeden obiekt tj. Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” w Lubinie Stowarzyszenia Przyjaciół i Rodziców Osób Niepełnosprawnych „RÓWNE SZANSE”. To obiekt nowy, dwukondygnacyjny, dysponujący 24 pokojami z pomieszczeniami higienicznymi – sanitarnymi dla pensjonariuszy, kuchnią, pokojem dziennym i pralnią pomocniczą. Obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obiekt urządzony nowocześnie, estetycznie, w dobrym stanie sanitarno – porządkowym i technicznym. Badania ciepłej wody użytkowej w obiekcie wykazały jej dobrą jakość mikrobiologiczną.

INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ

Na terenie powiatu lubińskiego zlokalizowany jest jeden obiekt Stowarzyszenia MONAR – Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi MARKOT w Ścinawie. Obiekt w dalszym ciągu jest

nieczynny. Aktualnie w obiekcie mieści się ośrodek dla uchodźców, przeznaczony dla 30 osób.

PLACÓWKI ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ

W kategorii placówek zapewniających całodobową opiekę w powiecie lubińskim znajduje się Fundacja Przystań – Dom Seniora w Ścinawie. Budynek posiada 3-kondygnacje, przystosowany w całości dla potrzeb osób niepełnosprawnych, przeznaczony na pobyt stały, czasowy i dzienny pensjonariuszy. Prowadzone są tu usługi pielęgnacyjne, opiekuńcze, lecznicze oraz rehabilitacyjne. Dom dysponuje 21 salami 1, 2 i 3 łózkowymi. Sale wyposażone są w specjalne łóżka rehabilitacyjne, każdy pokój ma dostęp do węzła sanitarnego (ustęp, umywalka, prysznic). Ponadto obiekt wyposażony jest w miejsce kultu religijnego, sale rehabilitacyjne i ćwiczeń siłowych, świetlicę, jadalnię, podręczną kuchnię. W trakcie kontroli obiektu nie stwierdzono uchybień natury sanitarno-porządkowej i technicznej.

Badania ciepłej wody użytkowej w obiekcie wykazały jej dobrą jakość mikrobiologiczną.

W 2022 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie nie wpłynął żaden wniosek dot. działalności niniejszego obiektu.

NOCLEGOWNIE

Na terenie działania tutejszej Stacji znajduje się jeden całoroczny obiekt noclegowy - Schronisko dla bezdomnych mężczyzn Koła Lubińskiego Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Lubinie. Działalność schroniska prowadzona jest w dwukondygnacyjnym, wolnostojącym budynku. Obiekt dysponuje 20 pokojami (1-4 osobowymi). Obiekt nie kontrolowany w 2022 r.

OBIEKTY ŚWIADCZĄCE USŁUGI HOTELARSKIE

HOTELE

Pod nadzorem tutejszej Stacji znajdują się następujące hotele:

- 4 hotele w Lubinie - „Baron”, „Europa”, „Skarbek” oraz „Astone Conference&Spa”,
- 1 hotel na wsi - „Chata Karczowiska” w Karczowiskach.

W 2022 roku skontrolowano ciepłą wodę użytkową w dwóch obiektach: w hotelu „Astone Conference&Spa”, w hotelu „Chata Karczowiska” w Lubinie. Ze względu na stwierdzenie wysokiego skażenia bakterią Legionella sp. w hotelu „Astone Conference&Spa” prowadzono postępowanie administracyjne względem zarządcy obiektu (Decyzja PPIS w Lubinie nr 586/22 z dnia 22.11.2022 r.). Ponowne badania wody przeprowadzone po działaniach naprawczych wykazywały już dobrą jakość mikrobiologiczną wody.

Podczas kontroli 3 hoteli szczególną uwagę zwracano na postępowanie z bielizną, stosowanie procedur higienicznych. Hotele dysponują nowoczesnymi pokojami wyposażonymi w pełne węzły sanitarne. W każdym hotelu znajdują się pomieszczenia higieniczno – sanitarne przeznaczone również dla osób niepełnosprawnych. Pościel przechowywana jest w wydzielonych magazynkach, natomiast brudna pościel jest prana przez firmy zewnętrzne. Kontrole obiektów potwierdziły ich dobry stan sanitarno – porządkowy i techniczny.

SCHRONISKA

Na terenie działania tutejszej Stacji są dwa Schroniska Młodzieżowe w Ścinawie. Kontrola ww. schronisk potwierdziła ich dobry stan sanitarno – porządkowy i techniczny. Obiekty urządzone są estetycznie, nowocześnie. W Schronisku młodzieżowym Pałacyk aktualnie zorganizowane jest miejsce pobytowe uchodźców. To obiekt 3 kondygnacyjny, dysponujący 68 miejscami noclegowymi.

INNE OBIEKTY

Do tej grupy zaliczono 7 obiektów, w tym 3 obiekty agroturystyczne tj.:

- Gospodarstwo Agroturystyczne „Czarna Sosna” w Krzeczynie Małym,
- 2 Gospodarstwa Agroturystyczne w Kłopotowie,
- 4 obiekty dysponujące pokojami gościnnymi: MARTIZ i Villa Cuprum w Lubinie, Centrum „Szkutnik” w Oborze oraz nowoutworzony obiekt „Miedziana Perła” w Lubinie.

W 2022 roku kontrolą objęto 4 ww. obiekty. Ich stan sanitarno – porządkowy i techniczny jest dobry, bez zastrzeżeń.

Do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie nie wpłynął żaden wniosek dotyczący działalności ww. obiektów.

ZAKŁADY ŚWIADCZĄCE USŁUGI UPIĘKSZAJĄCE CIAŁO

ZAKŁADY FRYZJERSKIE

Pod nadzorem tutejszej Stacji jest 127 zakładów fryzjerskich. W 2022 r. w trakcie 25 kontroli nie stwierdzono uchybień natury sanitarno-porządkowej, ani technicznej w ww. obiektach.

Pracownicy zakładów fryzjerskich dysponują dużą ilością sprzętu fryzjerskiego – w trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie jego dezynfekcji.

W obiektach stosowane są środki dezynfekcyjne o szerokim spektrum działania. Wyposażenie w czystą bieliznę wielorazowego użytku (peleryny, ręczniki itp.) i jednorazową jest w dostatecznej ilości. Postępowanie po użyciu – prawidłowe. Wszystkie zakłady fryzjerskie posiadają wentylację grawitacyjną, w kilku zakładach zainstalowana jest klimatyzacja i wentylacja mechaniczna. W 2022 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno -

Epidemiologicznej w Lubinie wpłynął 1 wniosek dotyczący działalności obiektu zlokalizowanego w Ścinawie. Kontrola nie potwierdziła zasadności wniosku.

ZAKŁADY KOSMETYCZNE

Pod nadzorem tutejszej Stacji w 2022 r. było 127 zakładów kosmetycznych. Kontrole przeprowadzone w 24 w/w obiektach wykazały ich dobry stan sanitarno – porządkowy oraz techniczny z wyjątkiem dwóch obiektów w Lubinie, dla których ze względu na uchybienia sanitarne Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie nałożył mandaty karne o łącznej wartości 1000zł. Zaniedbania dotyczyły braku zachowanej czystości, nie stosowania procedur higienicznych oraz nieodpowiednich warunków sanitarno – technicznych działalności prowadzonej w lokalu mieszkalnym.

Postępowanie z odpadami niebezpiecznymi oraz w zakresie dezynfekcji i sterylizacji w pozostałych zakładach nie budziło zastrzeżeń. Większość gabinetów kosmetycznych ma podpisane umowy na sterylizację drobnego sprzętu wielorazowego użytku z Centralną Sterylizatornią, mieszczącą się przy Szpitalu RCZ Sp. z o.o. w Lubinie. Część zakładów posiada własne autoklawy. Przechowywanie pakietów sterylnych jest prawidłowe. Gabinety utrzymane w należytej czystości, estetycznie. Dezynfekcja sprzętu prowadzona jest prawidłowo przy użyciu środków o szerokim spektrum działania. Właściciele obiektów, w których powstają odpady niebezpieczne mają podpisane stosowne umowy na ich odbiór z wyspecjalizowanymi firmami.

Podobnie jak w zakładach fryzjerskich wentylacja grawitacyjna funkcjonuje we wszystkich pomieszczeniach, a w pomieszczeniach higieniczno – sanitarnych - mechaniczna sprzężona ze światłem. W części zakładów zainstalowana jest klimatyzacja.

W 2022 roku odnotowano 5 wniosków dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów. Dwa ww. opisane wnioski okazały się zasadne.

W I półroczu 2022 roku odnotowano 2 wnioski – jeden dotyczący niewłaściwego stanu sanitarnego ww. zakładu (wniosek zasadny) oraz drugi dotyczący braku zachowania obostrzeń związanych z epidemią koronawirusa (wniosek niezasadny).

ZAKŁADY TATUAŻU

Na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie zarejestrowanych jest 7 zakładów tatuażu.

Kontrolę przeprowadzono w trzech obiektach. W zakładach stosowany jest wyłącznie sprzęt jednorazowy. Odpady medyczne odbierane są przez wyspecjalizowane w tym zakresie firmy. Postępowanie dotyczące dezynfekcji oraz postępowanie z odpadami niebezpiecznymi nie budzi zastrzeżeń. Środki dezynfekujące o szerokim spektrum działania stosowane są

w odpowiednich stężeniach. Przy wykonywaniu zabiegów używane są jednorazowe rękawiczki. W 2022 r. nie odnotowano wniosków związanych z ww. działalnością.

ZAKŁADY ODNOWY BIOLOGICZNEJ

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie w 2022 roku było 27 zakładów odnowy biologicznej (w tym solaria, siłownie i salony masażu).

Kontrole przeprowadzone w 6 z nich wskazywały na dobry stan sanitarno – porządkowy i techniczny w/w obiektów. Nie stwierdzono zaniedbań w zakresie dezynfekcji, w tym m.in. dezynfekcji powierzchni łóżek opalających. W w/w obiektach stosowane są środki dezynfekcyjne o szerokim spektrum działania. Środków czystościowych, higienicznych, dezynfekcyjnych - wystarczająca ilość. Zakłady wyposażone są w odpowiednie ilości bielizny jednorazowej (prześcieradła i ręczniki papierowe). W pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia fitness bądź w siłowniach zainstalowana jest klimatyzacja lub wentylacja mechaniczna nawiewno - wywiewna, w solariach i w niektórych gabinetach masażu zastosowano wentylację mechaniczną. W 2022 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie nie wpłynęły żadne wnioski dotyczące ww. działalności.

ZAKŁADY POZOSTAŁE

W 2022 r. nadzorem tutejszej Stacji objętych było 12 zakładów, w których świadczone są łącznie różne usługi upiększające ciało. Kontrole przeprowadzone w 3 tego typu obiektach wskazywały na ich dobry stan sanitarno – porządkowy i techniczny, bez zastrzeżeń. Dezynfekcja w obiektach prowadzona jest prawidłowo. Nie stwierdzono zaniedbań dotyczących dezynfekcji sprzętu, narzędzi lub powierzchni ogólnych. Zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne i sprzęt porządkowy jest wystarczające i w szerokim asortymencie. W zakładach, gdzie prowadzone są usługi kosmetyczne, właściciele działalności mają podpisane umowy z centralną Sterylizatornią RCZ Sp. z o.o. w Lubinie na sterylizację narzędzi wielokrotnego użytku bądź posiadają własne autoklawy. Wentylacja grawitacyjna we wszystkich obiektach sprawna, bez zastrzeżeń.

CMENTARZE, DOMY PRZEDPOGRZEBOWE, EKSHUMACJE

Cmentarze – na terenie działania tutejszej Stacji zlokalizowane są 24 w/w obiekty, w tym: 3 w miastach. W 2022 roku skontrolowano 4 cmentarze, w tym dwa zlokalizowane w Lubinie i dwa na obszarach wiejskich. Na jednym nadzorowanym cmentarzu w Ścinawie znajduje się kaplica wyposażona w chłodnię do przechowywania zwłok. Na cmentarzu w Lubinie ul. Zacisze 2 w 2022 r. została wybudowana i oddana do użytku nowa kaplica wraz z budynkiem administracyjnym. Budynek i jego wyposażenie jest nowoczesne, spełnia wymogi sanitarne i techniczne. Na ww. cmentarzu zlokalizowane jest ponadto kolumbarium.

Domy przedpogrzebowe - na terenie objętym nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej Lubin są obecnie 2 domy przedpogrzebowe, w których przygotowywane są zwłoki do pochówku, tj.: 1 dom przedpogrzebowy firmy „Leonardo” oraz 1 dom firmy pogrzebowej „Fenix” w Lubinie. Ponadto w dwóch szpitalach zlokalizowane są pomieszczenia do przygotowania zwłok i chłodnie na zwłoki. Firma Leonardo posiada również nowoczesne krematorium, w którym przeprowadza się pośmiertne spalenie zwłok przed pochówkiem. W 2022 roku skontrolowano ww. pomieszczenia zlokalizowane w szpitalu RCZ Sp. z o.o. w Lubinie. Uchybień nie stwierdzono.

Ekshumacje – w 2022 r. wydano 156 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie przeprowadzili 22 kontrole warunków wykonania prac ekshumacyjnych, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości. Ekshumacjami zajmują się wyłącznie uprawnione do tego celu podmioty - firmy pogrzebowe. Pracownicy zakładów podczas wykonywania ekshumacji ubrani byli w jednorazową odzież ochronną, która po zakończeniu prac pakowana była w jednorazowe worki foliowe, a następnie zgodnie z umowami przekazywana do magazynu odpadów niebezpiecznych. Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi – zgodne z wymogami. W trakcie ekshumacji ziemia wydobywana z grobów umieszczana była na powierzchni nieprzepuszczalnej, wytrzymałej macie jedno lub wielorazowego użytku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie wydał ponadto 23 opinie w formie postanowień na przewóz zwłok/urny z zagranicy do Polski oraz 2 decyzje zezwalające na przewóz zwłok/urny poza granice Polski. Nieprawidłowości związanych z przewozem zwłok/urn nie stwierdzono. W 2022 roku skontrolowano 3 samochody przeznaczone do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Auta zarejestrowane jako pojazdy specjalne z kabinami kierowcy oddzielonymi od odpowiednio wyposażonej części załadunkowej, w należyłym stanie sanitarnym i technicznym.

OBIEKTY OBSŁUGI PASAŻERSKIEJ

DWORCE I STACJE KOLEJOWE

Pod nadzorem tutejszej Stacji są 2 obiekty tj.: dworzec PKP w Ścinawie oraz Stacja PKP w Rudnej. Kontrole przeprowadzone w dwóch obiektach potwierdziły ich dobry stan sanitarno -techniczny. Obiekt w Rudnej dysponuje poczekalnią oraz węzłami sanitarnymi dla podróżnych. Nie odnotowano żadnych skarg ze strony podróżnych związanych z działalnością ww. obiektów.

DWORCE AUTOBUSOWE

Na terenie Lubina znajduje się jeden dworzec autobusowy, który usytuowany jest w budynku wolnostojącym w kompleksie z galerią handlowo-usługową. Obiektu nie skontrolowano w 2022 roku. Nie odnotowano żadnych pism interwencyjnych ze strony podróżnych.

WIATY PRZYSTANKOWE

W 2022 r. skontrolowano 38 wiat przystankowych w mieście Lubin. Wszystkie wiaty oraz ich otoczenie utrzymane w dobrym stanie sanitarno – porządkowym i technicznym. W widocznych miejscach umieszczono informacje o zakazie palenia wyrobów tytoniowych.

STAN SANITARNY INNYCH OBIEKTÓW

W tej kategorii zaliczone są różnego rodzaju obiekty użyteczności publicznej i inne nigdzie niesklasyfikowane tj.: 28 aptek, 3 sklepy z odzieżą używaną, 2 składowiska odpadów, 1 zbiornik wyrównawczy, 2 targowiska, 17 oczyszczalni ścieków, 1 magazyn odpadów medycznych, 8 domów kultury i świetlic, 1 Port Lotniczy przy Aeroklubie Zagłębia Miedziowego w Lubinie, 1 przytulisko, 1 kino, 8 zakładów pogrzebowych, 5 parkingów, 9 stacji paliw, 1 hala kortów tenisowych, 4 stadiony i boiska, 1 lodowisko, 1 hala widowiskowo – sportowa, 1 strzelnica sportowa i 1 bowling club oraz 2 budynki socjalne w Lubinie. W 2022 r. skontrolowano 2 parkingi, 1 aptekę, 1 zakład pogrzebowy, halę widowiskowo – sportową oraz, w związku z wnioskami mieszkańców - 2 budynki socjalne w Lubinie, 2 zakłady optyczne i 21 lokali mieszkalnych. Obiekty kontrolowane akcyjnie. W związku z uchybieniami sanitarno – porządkowymi i technicznymi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie wydał 1 decyzję nakazującą poprawę warunków technicznych dla budynku socjalnego w Lubinie oraz 3 decyzje nakazujące przeprowadzenie zabiegów dezynsekcji w lokalach mieszkalnych. W 2022 roku przeprowadzono 35 kontroli w w/w obiektach.

PODMIOTY LECZNICZE

SZPITALA

W porównaniu do 2021 r. liczba szpitali nadzorowanych przez Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Lubinie nie zmieniła się. Pod nadzorem tutejszej Stacji znajdują się następujące szpitale:

- Regionalne Centrum Zdrowia Sp. z o. o. w Lubinie, ul. Bema 5-6,
- Miedziowe Centrum Zdrowia S.A. w Lubinie, ul. M. Skłodowskiej - Curie 54,
- Cuprum –Med Sp. z o.o. w Lubinie, ul. M. Skłodowskiej – Curie 70,

- Ośrodek Badawczo-Naukowo-Dydaktyczny Chorób Ożeniennych im. Księdza Henryka Kardynała Gulbinowicza - Ośrodek Alzheimerowski Sp. z o.o. w Ścinawie, ul. Jana Pawła II 12,

- Centrum Diagnostyczno - Terapeutyczne „MEDICUS” Sp. z o.o. w Lubinie, ul. Leśna 8.

W 2022 r. kontrole z zakresu sanitarno – porządkowego i technicznego przeprowadzono we wszystkich pięciu obiektach. Ponadto we wszystkich pięciu szpitalach przeprowadzono kontrole sprawdzające jakość mikrobiologiczną ciepłej wody użytkowej w ramach kontroli urzędowej oraz zgodnie z harmonogramem w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa lecznicze.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie wydał dwie decyzje prolongujące wykonanie obowiązków dla Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Lubinie i Ośrodka Alzheimerera w Ścinawie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie wydał również 3 decyzje nakazujące uzdatnienie ciepłej wody użytkowej w szpitalu MCZ S.A. ze względu na skażenie ciepłej wody użytkowej bakterią z rodzaju Legionella sp.

W 2022 roku nie odnotowano wniosków osób skarżących się na działalność szpitali w powiecie lubińskim. Wszystkie szpitale, z wyjątkiem szpitala MCZ S.A. w Lubinie korzystają z wody do spożycia z sieci miejskiej. Szpital MCZ S.A. zasilany jest w wodę z własnego wodociągu.

Odbiorem odpadów medycznych z przeznaczeniem do utylizacji zgodnie z zawartymi umowami zajmują się wyspecjalizowane firmy, posiadające stosowne zezwolenia. Postępowanie z odpadami medycznymi w szpitalach od miejsc ich wytworzenia do sposobu magazynowania nie budzi zastrzeżeń.

Szpital Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o. o. w Lubinie

W 2022 roku przeprowadzono 2 kontrole szpitala z zakresu sanitarno – porządkowego i technicznego. Obowiązki decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubinie nakazującej wyposażenie izolatki na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii zostały wykonane. Wykonano również generalny remont pomieszczeń na Oddziale Chirurgii Ogólnej i Chirurgii Onkologicznej. Zakończono również modernizację oddziału Neonatologicznego z Pododdziałem Patologii Noworodka, wyposażając go w odpowiednio przystosowane pokoje dla noworodków obserwowanych, wcześniaków i intensywnej opieki noworodka wraz ze śluzami umywalkowo – fartuchowymi. Zrealizowano również obowiązek zapewnienia dodatkowych rozkładanych foteli umożliwiających nocleg dla opiekunów dzieci na Oddziale Pediatrycznym. Decyzja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego

w Lubinie dotycząca remontu ścian i sufitów oraz podłóg na korytarzach, salach chorych na Oddziale Chirurgii Urazowo - Ortopedycznej A i B oraz na Oddziale Położniczo – Ginekologicznym obowiązuje do dnia 30 września 2023 r. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny szpitala jest dobry, bez zastrzeżeń. Systematycznie wykonywane remonty poprawiają warunki techniczne w poszczególnych jednostkach szpitala. Sterylizacja narzędzi odbywa się w szpitalnej Centralnej Sterylizatorni podzielonej na strefy brudną, czystą i sterylną. Badania ciepłej wody użytkowej w obiekcie prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej oraz z nadzoru potwierdzają jej dobrą jakość mikrobiologiczną.

Szpital Miedziowego Centrum Zdrowia S.A. w Lubinie

W 2022 roku przeprowadzono 2 kontrole szpitala z zakresu sanitarno – porządkowego i technicznego. Jest to szpital nowoczesny, stale rozwijający swoją działalność. Poszczególne oddziały szpitalne mieszczą się na dziewięciu piętrach budynku D-40 oraz w budynku D-7. Należą do nich: Oddział Onkologiczny, Oddział Okulistyczny, Oddział Otolaryngologiczny, Oddział Gastroenterologiczny, Oddział Diabetologiczny, Oddział Kardiologiczny i Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego DINK, Oddział Chorób Wewnętrznych, Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej, Oddział Intensywnej Terapii i Anestezjologii. Ponadto w szpitalu znajdują się takie jednostki jak: centralna izba przyjęć (m.in. z izbą okulistyczną, laryngologiczną, onkologiczną, gastroenterologiczną i diabetologiczną), blok operacyjny oraz specjalistyczne pracownie m.in.: Zakład Diagnostyki Obrazowej i Pracownie Kardiologii Interwencyjnej. Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii dysponuje 3 salami dla pacjentów wraz z niezbędnym wyposażeniem oraz odpowiednimi pomieszczeniami towarzyszącymi. To oddział wydzielony i niedostępny dla osób postronnych. Całkowitą modernizację przeszedł również Oddział Gastroenterologii oraz wydzielona część diagnostyczno - zabiegowa ww. oddziału dysponująca trzema pracowniami badań endoskopowych dolnego i górnego odcina przewodu pokarmowego i jedną pracownią zabiegową wraz z odpowiednimi pomieszczeniami towarzyszącymi. Wszystkie pomieszczenia utrzymane czysto, nowocześnie i dobrym stanie sanitarno – technicznym. Szpital jest zaopatrywany w wodę do spożycia z własnego ujęcia głębinowego. Badania wody prowadzone zgodnie z harmonogramem potwierdzały jej dobrą jakość. Badania ciepłej wody użytkowej wykonane w 2022 roku wykazały nawet bardzo wysokie skażenie bakterią z rodzaju Legionella sp. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie prowadził postępowanie administracyjne. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych przywrócono jakość mikrobiologiczną ciepłej wody odpowiadającą aktualnym przepisom.

Szpital Centrum Diagnostyczno - Terapeutyczne „MEDICUS” Spółka z o. o. w Lubinie
- szpital mieści się na trzech kondygnacjach budynku. Na parterze zlokalizowane są m.in. izba przyjęć, rejestracja i szatnia, na pierwszym piętrze znajduje się oddział szpitalny podzielony funkcyjnie na część zachowawczą oraz zabiegową. Na drugim piętrze zlokalizowany jest blok operacyjny oraz szpitalna centralna sterylizatornia. Obiekt w dobrym stanie sanitarno – porządkowym i technicznym. Badania ciepłej wody użytkowej wykonane w ramach kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwo oraz z nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubinie potwierdziły jej dobrą jakość mikrobiologiczną.

Cuprum – Med Sp. z o. o. w Lubinie

- obiekt zlokalizowany jest w wolnostojącym budynku. Budynek przystosowany jest dla potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażony w windę osobową. Zakres świadczeń zdrowotnych w/w podmiotu leczniczego obejmuje: ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (m.in. poradnie, zakład rehabilitacji), stacjonarne i całodobowe świadczenia inne niż szpitalne: Oddział Dzienny Psychogeriatryczny i Oddział Dzienny Psychiatryczny Rehabilitacyjny oraz stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – szpitalne: Oddział Pielęgnacyjno-Opiekuńczy, Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej. Sale chorych zlokalizowane są na 3 piętrach. Wszystkie sale chorych urządzone nowocześnie, część z własnymi węzłami sanitarnymi. Kontrola przeprowadzona w 2022 r. wykazała dobry stan sanitarno - porządkowy i techniczny obiektu. Badania ciepłej wody użytkowej wykonane w ramach kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwo oraz z nadzoru prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubinie potwierdziły jej dobrą jakość mikrobiologiczną.

Ośrodek Badawczo-Naukowo-Dydaktyczny Chorób Otepiennych im. Księdza Henryka Kardynała Gulbinowicza - Ośrodek Alzheimerowski Sp. z o. o. w Ścinawie

– ośrodek mieści się w trzykondygnacyjnym budynku, przystosowanym dla potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażonym w 2 windy. W budynku zlokalizowane są Oddział Psychogeriatryczny, pododdział Alzheimerowski oraz Oddział Rehabilitacji Psychiatrycznej. Na parterze znajduje się część ambulatoryjna i rehabilitacyjna. Wyposażenie pokoi standardowe, pokoje monitorowane. Większość pokoi wyposażona jest we własne węzły higieniczno - sanitarne. Do dnia 30.06.2023 r. obowiązuje decyzja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubinie nakazująca wykonanie rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę w Ośrodku w Ścinawie. Badania ciepłej wody użytkowej wykonane w ramach kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwo oraz z nadzoru prowadzonego przez

Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubinie potwierdziły jej dobrą jakość mikrobiologiczną.

PRZYCHODNIE, OŚRODKI, PORADNIE, AMBULATORIA

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie znajduje się 60 ww. obiektów. W 2022 roku pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej przeprowadzili łącznie 16 kontroli przychodni, w tym pogotowia ratunkowego. Pracownicy Sekcji Epidemiologii skontrolowali 6 punktów szczepień w przychodniach. Stan techniczno - sanitarny i funkcjonalny obiektów tej kategorii jest dobry, nie stwierdzono zastrzeżeń natury sanitarno – porządkowej ani technicznej z wyjątkiem Przychodni RCZ Sp. z o.o. w Lubinie, dla której Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie w dniu 07.11.2022 r. wydał decyzję administracyjną nr 532/22 (zły stan techniczny podłóg w poszczególnych pomieszczeniach przychodni) z terminem obowiązywania do 31.12.2024 r. Podmioty lecznicze działające w powiecie lubińskim zaopatrywane są w wodę z podległych terenowo wodociągów sieciowych. W obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi. Postępowanie z odpadami medycznymi niebezpiecznymi prawidłowe. Właściwe jest również postępowanie ze sprzętem jednorazowego i wielorazowego użytku, dezynfekcja oraz sterylizacja narzędzi i sprzętu. Odpady medyczne zbierane są selektywnie. Odbiorem odpadów medycznych do spalania zgodnie z zawartymi umowami zajmują się wyspecjalizowane firmy, posiadające stosowne zezwolenia. Postępowanie z czystą i brudną bielizną nie uległo zmianie, w porównaniu do roku ubiegłego - nie budzi zastrzeżeń. Praniem bielizny zajmują się wyspecjalizowane firmy, dysponujące własnymi środkami transportu do przewozu brudnej i czystej bielizny. W przedsiębiorstwach używana jest przede wszystkim bielizna jednorazowego użytku, a z bielizny wielorazowej stosuje się tylko fartuchy ochronne. W 2022 roku nie odnotowano wniosków od osób skarżących się na działalność przychodni.

STACJE DIALIZ

Na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie funkcjonuje jeden obiekt - Fresenius Nephrocare Polska Sp. z o. o., Ośrodek Dializ nr 56 w Lubinie. Obiekt dysponuje 20 stanowiskami z aparatami dializacyjnymi zlokalizowanymi w 3 salach. Stacja dializ wyposażona jest we własne urządzenia do uzdatniania wody, z których woda jest systematycznie badana. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarno – porządkowych ani technicznych.

PRAKTYKI LEKARSKIE, PRAKTYKI PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

W 2022 r. pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie było 111 gabinetów lekarskich, spośród których kontrolą objęto 25 podmiotów (pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej skontrolowali 20 prywatnych gabinetów lekarskich, pracownicy Sekcji Epidemiologii – 5 ww. obiektów). Stan sanitarno – higieniczny i techniczny wszystkich skontrolowanych gabinetów był dobry. Pomieszczenia i ich wyposażenie spełniają obowiązujące wymogi. Wszystkie gabinety lekarskie zaopatrywane są w wodę z wodociągów sieciowych. Postępowanie z odpadami medycznymi nie budzi zastrzeżeń. Właściciele gabinetów mają podpisane umowy z wyspecjalizowanymi firmami na ich odbiór oraz utylizację. Postępowanie z bielizną czystą i brudną jest identyczne jak w innych podmiotach leczniczych. W gabinetach lekarskich z bielizny wielorazowej stosuje się tylko odzież roboczą (fartuchy). W obiektach używana jest przede wszystkim bielizna jednorazowego użytku, której jest wystarczający zapas.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO – REPRESYJNA

Tabela nr 1

Lp.	Grupy obiektów i środki transportu	Liczba kontroli	Decyzje podstawowe	Decyzje prolongujące	Decyzje płatnicze	Liczba mandatów	Kwota mandatów
1	Wodociągi	85	14	0	18	0	0
2	Inne podmioty zaopatrujące w wodę	0	0	0	0	0	0
3	Pływalnie kryte	8	2	0	2	0	0
4	Pływalnie odkryte	1	0	0	1	0	0
5	Pływalnie mieszane	0	0	0	0	0	0
6	Parki wodne	0	0	0	0	0	0
7	Kąpieliska	0	0	0	0	0	0
8	Miejsca wykorzystywane do kąpielii	0	0	0	0	0	0
9	Baseny	0	0	0	0	0	0
10	Plaże	0	0	0	0	0	0
11	Domy pomocy społecznej	2	0	0	0	0	0
12	Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	0	0	0	0	0	0
13	Placówki zapewniające całodobową opiekę	1	0	0	0	0	0

14	Noclegownie	0	0	0	0	0	0
15	Hotele	5	1	0	1	0	0
16	Motele	0	0	0	0	0	0
17	Pensjonaty	0	0	0	0	0	0
18	Kempingi	0	0	0	0	0	0
19	Domy wycieczkowe	0	0	0	0	0	0
20	Schroniska, pola biwakowe	2	0	0	0	0	0
21	Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie (np. ośrodki wczasowe)	4	0	0	0	0	0
22	Ustępy publiczne	3	0	0	0	0	0
23	Zakłady fryzjerskie	25	0	0	0	0	0
24	Zakłady kosmetyczne	30	0	0	2	2	1000
25	Zakłady tatuażu	3	0	0	0	0	0
26	Zakłady odnowy biologicznej	6	0	0	0	0	0
27	Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług - fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu	3	0	0	0	0	0
28	Dworce autobusowe	0	0	0	0	0	0
29	Dworce i stacje kolejowe	2	0	0	0	0	0
30	Wiaty przystankowe	1	0	0	0	0	0
31	Porty lotnicze	0	0	0	0	0	0

32	Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych	0	0	0	0	0	0
33	Przejścia graniczne	0	0	0	0	0	0
34	Tereny rekreacyjne	5	0	0	0	0	0
35	Inne obiekty użyteczności publicznej	35	5	1	5	0	0
36	Autobusy komunikacji publicznej	0	0	0	0	0	0
37	Autobusy turystyczne	0	0	0	0	0	0
38	Tramwaje	0	0	0	0	0	0
39	Pociągi	0	0	0	0	0	0
40	Statki i promy pasażerskie	0	0	0	0	0	0
41	Samoloty pasażerskie	0	0	0	0	0	0
42	Samochody służące do przewozu zwłok i szczątków ludzkich	1	0	0	0	0	0
43	Samochody służące do przewozu bielizny	0	0	0	0	0	0
44	Cmentarze	4	0	0	0	0	0
45	Domy przedpogrzebowe	0	0	0	0	0	0
46	Ekshumacje	22	156	0	0	0	0
RAZEM		248	178	1	29	2	1000

Ponadto pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej w 2022 roku przeprowadzili 1039 wywiadów epidemiologicznych w systemie SEPIS z osobami mieszkającymi w powiecie lubińskim oraz przeprowadzili 44 kontrole tzw. covidowe w sklepach, zakładach pracy, hotelach i innych z zakresu przestrzegania obostrzeń związanych z epidemią.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA – podmioty lecznicze

Tabela nr 2

Lp.	Nazwa obiektu	Liczba wg ewidencji	Liczba kontroli	Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym	Decyzje podstawowe	Decyzje prolongujące	Decyzje płatnicze	Liczba mandatów	Kwota mandatów
1	Szpitala	5	13	0	3	2	2	0	0
2	Szpitala uzdrowiskowe	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Sanatoria, prewentoria	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Zakłady opiekuńczo - lecznicze i pielęgnacyjno - opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Hospicja	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria	58	22	1	1	0	1	0	0
7	Pogotowia ratunkowe	1	1	0	0	0	0	0	0
8	Zakłady rehabilitacji leczniczej	1	0	0	0	0	0	0	0
9	Praktyki lekarskie	110	25	0	0	0	0	0	0
10	Praktyki pielęgniarek i położnych	1	0	0	0	0	0	0	0
11	Stacje dializ	1	1	0	0	0	0	0	0

4. SEKCJA HIGIENA PRACY

Ocena środowiska pracy

Sekcja Higieny Pracy na terenie objętym działalnością Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie w 2022 roku nadzorowała warunki pracy w 236 zakładach, w których zatrudnionych było łącznie 12589 pracowników zatrudnionych głównie w zakładach prowadzących działalność związaną z wydobyciem i produkcją miedzi, budownictwem, transportem lądowym, energetyką, gospodarką odpadami, opieką zdrowotną, handlem detalicznym oraz hurtowym. Przeważającą część (84%) nadzorowanych obiektów stanowiły zakłady małe - zatrudniające do 50 osób.

W 2020 roku przeprowadzono 49 kontroli w 40 nadzorowanych obiektach, które wykazały uchybienia higieniczno - sanitarne w 17 zakładach.

Najczęściej stwierdzano następujące nieprawidłowości:

- brak aktualnej i zgodnej z przepisami prawa oceny ryzyka zawodowego, związanego z wykonywaną pracą, na stanowiskach pracy w kontrolowanych zakładach,
- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy,
- brak aktualnych spisów oraz kart charakterystyki stosowanych w zakładach substancji i mieszanin chemicznych sklasyfikowanych jako niebezpieczne lub stwarzające zagrożenie,
- brak instrukcji stanowiskowych bhp,
- niewłaściwy stan techniczny i higieniczno-sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno - sanitarnych,
- brak właściwego systemu pierwszej pomocy.

Wydano 18 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień stwierdzonych w wyniku kontroli, w tym 2 decyzje prolongujące termin wykonania nakazów. Ponadto w roku sprawozdawczym wydano 2 o wygaśnięciu decyzji nakazującej. W roku sprawozdawczym nakazy 3 decyzji wydanych w 2021 roku oraz 7 decyzji wydanych w 2022 roku zostały wykonane, w pozostałych zakładach termin realizacji nie upłynął.

Chemikalia - wprowadzanie do obrotu i stosowanie w działalności zawodowej

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajduje się 39 podmiotów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne w tym 5 dalszych użytkowników wytwarzających mieszaniny oraz 34 dystrybutorów wprowadzających do obrotu w przeważającej ilości materiały chemii budowlanej, produkty do eksploatacji pojazdów samochodowych i lakiernictwa oraz prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3 (5 podmiotów prowadzących sprzedaż detaliczną kwasu solnego, kwasu siarkowego, acetonu oraz 1 podmiot będący dystrybutorem kwasu siarkowego, w tym prowadzący handel z krajami trzecimi) i produkty biobójcze (15 podmiotów, przy czym nie są to podmioty odpowiedzialne za pierwsze wprowadzenie, w których prowadzona jest sprzedaż detaliczna produktów biobójczych w większości stosowanych w budownictwie do zwalczania szkodników oraz do dezynfekcji). Substancje i mieszaniny chemiczne stosowane są w działalności zawodowej w 171 zakładach pracy objętych nadzorem Sekcji.

W zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych w 2022 roku przeprowadzono 3 kontrole. W przypadku 1 kontroli stwierdzono uchybienia. Wydano 1 decyzję w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych. Kontrola sprawdzająca przeprowadzona w okresie sprawozdawczym wykazała że nakazy przedmiotowej decyzji zostały wykonane.

W zakresie stosowania chemikaliów przeprowadzono 23 kontrole w 19 zakładach. W zakresie stosowania chemikaliów stwierdzono w 5 zakładach uchybienia. Wydano 9 decyzji w zakresie stosowania chemikaliów, w tym: 7 decyzji nakazujące usunięcie uchybień oraz 2 decyzje prolongujące termin wykonania nakazów. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 4 kontrole w zakresie handlu prekursorami narkotykowymi kat. 2 i 3. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. W okresie sprawozdawczym wydano 10 decyzji zezwalających na wywóz kwasu siarkowego do krajów trzecich.

Środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne

W roku sprawozdawczym Sekcja Higieny Pracy prowadziła nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. W 2022 roku na terenie objętym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubinie nie odnotowano przypadków łamania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W 2022 roku w przedmiotowym zakresie wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Lubinie przeprowadzono 2 kontrole w 2 obiektach. Podczas kontroli nie stwierdzono łamania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Sekcja Higieny Pracy prowadzi monitoring sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, w tym zbiera i analizuje dane nt. zatruc na podstawie współpracy z konsultantami i z podmiotami leczniczymi. W roku sprawozdawczym odnotowano 18 podejrzeń zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, o których poinformowano Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Lubinie oraz Komendę Powiatową Policji w Lubinie.

Ocena narażenia zawodowego

Z analizy narażenia zawodowego wynika, iż ogółem 1385 pracowników w 15 zakładach pracowało w warunkach szkodliwych, tj. w warunkach, w których stwierdzono stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia przekraczające dopuszczalne normy NDS/NDN co stanowiło 11 % osób zatrudnionych w zakładach objętych nadzorem. Jest to liczba osób liczonych 1 raz - niezależnie od liczby czynników szkodliwych, w przekroczeniu których pracowała dana osoba. Dominującymi czynnikami szkodliwymi dla zdrowia w środowisku pracy, podobnie jak w latach wcześniejszych, były przede wszystkim hałas i drgania mechaniczne oraz w mniejszym stopniu pyły nie sklasyfikowane ze względu na toksyczność. W warunkach przekroczenia NDN hałasu, zagrażających zawodowym uszkodzeniem słuchu, pracowało 1278 osób. W narażeniu na drgania mechaniczne przekraczające NDN pracowało 393 osoby, co stwarzało ryzyko wystąpienia choroby zawodowej zespołu wibracyjnego. W narażeniu na pyły w stężeniach przekraczających NDS pracowało 61 osób, co stwarzało ryzyko wystąpienia choroby zawodowej pylicy płuc.

Tabela nr 1 przedstawia liczbę osób zatrudnionych w warunkach szkodliwych z podziałem na rodzaj działalności gospodarczej według Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Liczba osób zatrudnionych w warunkach szkodliwych z podziałem na PKD

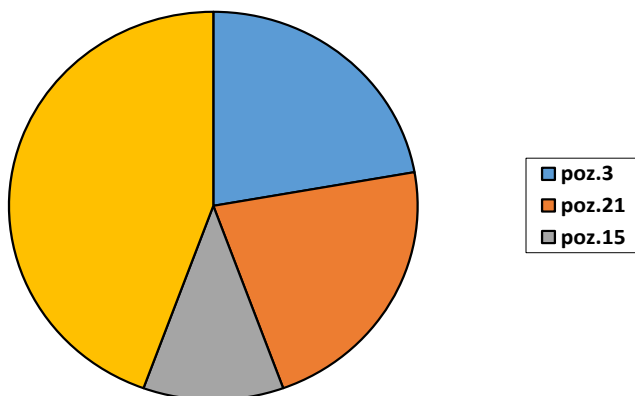
Dział PKD	Nazwa działu PKD	Liczba osób zatrudnionych powyżej NDS i NDN (osoby liczone 1 raz)	Procentowa liczba osób zatrudnionych powyżej NDS i NDN (osoby liczone 1 raz)
07	Kopalnictwo rud metali	981	70,8 %
24	Produkcja metali	168	12,1 %
41 - 43	Budownictwo	124	9,0 %
	Pozostałe PKD	112	8,1 %
	Razem (wszystkie PKD)	1385	100 %

Likwidacja przekroczeń normatywów higienicznych tych czynników najczęściej była niemożliwa ze względów technicznych bądź technologicznych. Egzekwowane było wówczas stosowanie odpowiednich środków ochrony osobistej dostosowanych do rodzaju zagrożeń oraz rozwiązań organizacyjnych ograniczających narażenie pracowników. Podobnie jak w latach ubiegłych największe zagrożenia zdrowotne w środowisku pracy powiatu lubińskiego występowało w zakładach pracy związanych z wydobywaniem i produkcją miedzi. Wymienić tu należy zakłady KGHM Polska Miedź S.A. takie jak: Zakłady Górnicze „Lubin”, Zakłady Wzbogacania Rud, Huta Miedzi „Cedynia” oraz zakłady branży budowlanej tj. Przedsiębiorstwo Budowy Kopalń „PeBeKa” S.A.

Choroby zawodowe

Następstwem pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia są choroby zawodowe. W 2022 roku w powiecie lubińskim dokonano 27 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych (najczęściej zgłaszano jednostki chorobowe z poz. 3 i 21 wykazu chorób zawodowych - 16 zgłoszeń), w tym stwierdzono 9 przypadków chorób zawodowych. W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił wzrost liczby stwierdzonych chorób zawodowych o 3 przypadki. Wykres nr 1 przedstawia stwierdzone choroby zawodowe w 2022 roku w powiecie lubińskim

Stwierdzone choroby zawodowe w 2022 roku w powiecie lubińskim

- pylice płuc (poz. 3) 2,
- przewlekłe choroby narządu głosu... (poz. 15) 1
- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu ... (poz. 21) 2
- choroby zakaźne lub pasożytnicze ... (poz. 26) 4

Stwierdzone choroby zawodowe na terenie powiatu lubińskiego w latach 2021 - 2022

<i>Lp.</i>	Rok 2021		Rok 2022	
	<i>Nazwa choroby</i>	<i>Liczba</i>	<i>Nazwa choroby</i>	<i>Liczba</i>
1	Pylice płuc	2	Pylice płuc	2
			Przewlekłe choroby narządu głosu	1
2	Choroby zakaźne lub pasożytnicze	4	Obustronny trwały ubytek słuchu	2
			Choroby zakaźne lub pasożytnicze	4
Razem		6		9

W tabeli nr 2 dokonano zestawienia stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2021 - 2022. Dominujące zagrożenie pyłami nie sklasyfikowanymi ze względu na toksyczność w środowisku pracy, jak również narażenie zawodowe na szkodliwe czynniki biologiczne, w tym wirus SARS-CoV-2 wywołujący COVID-19, znajduje odzwierciedlenie w rodzaju i liczbie chorób zawodowych wywołanych tymi czynnikami, tj. choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa i pylice płuc.

5. SEKCJA ZDROWIA PUBLICZNEGO I PROMOCJI ZDROWIA

Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży w roku 2022 roku nadal prowadziła działania zmierzające do poprawy warunków higieniczno-sanitarnych w placówkach oświatowo - wychowawczych, żłobkach, klubach dziecięcych poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad tymi placówkami, eliminowanie czynników zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży oraz zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa. W placówkach objętych nadzorem przeprowadzono 74 kontrole, wykonano 1357 badania, wydano 4 decyzje administracyjne (1 zmieniająca termin, 3 opinie w formie decyzji dot. limitu miejsc w żłobku, zmiana właściciela w obiekcie istniejącym) oraz wydano 7 opinii sanitarnych na wniosek strony o spełnieniu wymagań higieniczno-zdrowotnych w obiekcie.

SZKOŁY FUNKCJONUJĄCE SAMODZIELNIE

W powiecie lubińskim liczba szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie uległa zmniejszeniu o 1 placówkę niepubliczną (z dniem 01.09.2022 roku powstała szkoła mistrzostwa sportowego, posiadająca w swojej strukturze szkołę podstawową i liceum ogólnokształcące). W grupie tych placówek przeprowadzono 22 kontrole, w tym 6 kontroli pod kątem przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2022/2023. Stwierdzono, że w placówkach prowadzone były prace remontowe w zakresie malowania ścian: w salach lekcyjnych, gabinecie pedagoga, pomieszczeniach kuchni i stołówki szkolnej. W 1 placówce wymieniono oświetlenie w części pomieszczeń lekcyjnych, wymieniono barierki na klatce schodowej, wymieniono armaturę sanitarną w pomieszczeniach sanitarnych dla chłopców i dziewcząt, wymieniono wykładzinę podłogową w sali lekcyjnej, położono nowe płytki na zewnętrznych schodach przy głównym wejściu do budynku szkoły. Ponadto w 1 placówce wymieniono kable sieci internetowej i komputerowej. Ponadto w skontrolowanych szkołach oprócz remontów były prowadzone prace konserwatorsko- naprawcze i porządkowe, które zostały zakończone do dnia 31 sierpnia 2022 roku. Na terenie 1 gminy w strukturach 5 szkół podstawowych funkcjonuje 7 punktów przedszkolnych.

W liceach ogólnokształcących, funkcjonujących samodzielnie - przeprowadzono 6 kontroli, w tym 3 kontrole pod kątem przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2022/2023. W wyniku w/w kontroli stwierdzono, iż w 3 obiektach podczas przerwy wakacyjnej prowadzone były prace remontowe w zakresie: generalnego remontu gabinetu pielęgniarki, malowania ścian w 2 salach lekcyjnych oraz w 1 obiekcie we wszystkich pomieszczeniach

wymieniono oświetlenie na ledowe. Zdemontowano grzejniki żeliwne, poddano je płukaniu i ponownie założono z nowymi termostatami ponadto wymieniono zewnętrzne drzwi wejściowe do budynku szkoły. W 1 placówce w czasie wakacji rozpoczęto prace termomodernizacyjne w sali gimnastycznej, które będą kontynuowane w czasie zajęć w roku szkolnym. Sala gimnastyczna wyłączona z użytkowania, lekcje wychowania fizycznego odbywają się w sali rekreacyjnej, siłowni, na boisku szkolnym oraz na obiektach Regionalnego Centrum Sportu w Lubinie- termin zakończenia w/w prac to luty 2023 roku.

ZESPOŁY SZKÓŁ

W grupie tych szkół w 2022 roku liczba obiektów nie uległa zmianie: 1 zespół szkół włączono w struktury Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Szklarach Górnych, a 1 zespół został utworzony. W obiektach tych przeprowadzono 12 kontroli, w tym 6 kontroli pod kątem przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2022/2023. Stwierdzono, iż w 3 placówkach prowadzone były prace remontowe: w 1 obiekcie wymieniono pokrycia dachowe na wiatrołapie przy wejściu do budynku szkoły, w 1 obiekcie przeprowadzono generalny remont dwóch pomieszczeń lekcyjnych (malowanie ścian, sufitów, położenie nowej instalacji elektrycznej, wymiana oświetlenia), przeprowadzono remont pomieszczenia zaplecza zespołu muzycznego (wyłożenie wykładziny wygłuszającej hałas, malowanie ścian, sufitu), ponadto w 1 placówce odświeżono ściany i sufit w pracowni językowej oraz pomalowano ściany w ciągu komunikacyjnym. Również zakupiono tablice multimedialne i rzutniki do pracowni językowych oraz rozbudowano bazę szkolną o pracownię praktycznej nauki zawodu, sale dydaktyczne, pomieszczenia sanitarne dla uczniów i szatnie na odzież wierzchnią.

OCENA WARUNKÓW POBYTU DZIECI I MŁODZIEŻY W PLACÓWKACH NAUCZANIA I WYCHOWANIA

W roku sprawozdawczym wykonano ogółem **1357** badań, z tego:

- **1310** badań to ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii (**514** badań przeprowadzono w 14 przedszkolach, **688** badań przeprowadzono w 16 szkołach podstawowych oraz **108** badań przeprowadzono w 2 zespołach szkół);

- **47** badań dot. higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w 24 szkołach różnego typu. Przeprowadzone badania nie wykazały nieprawidłowości. W skontrolowanych placówkach meble edukacyjne zakupione po 1997 roku posiadają certyfikaty zgodności. We wszystkich typach szkół wydzielono miejsce na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w skontrolowanych szkołach są dobre. Szkoły posiadają infrastrukturę do prowadzenia zajęć w-fu (sala gimnastyczna z zapleczem sanitarnym, sala rekreacyjna oraz boisko sportowe). W 10 placówkach lekcje w-fu prowadzone są również na basenach kąpielowych. W 3 szkołach nie ma infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. W tych przypadkach lekcje w-fu prowadzone są w obiektach sportowych pobliskich szkół i w hali sportowej. W 1 placówce jest tylko boisko szkolne. W skontrolowanych szkołach podstawowych prowadzone jest dożywianie dzieci. Z żywienia ogółem korzysta 4370 uczniów (w tym 144 uczniów korzysta z dotacji). Wszystkie szkoły podstawowe uczestniczą w programie „Program dla szkół”, który skierowany jest do uczniów klas I-V. W w/w programie, w roku sprawozdawczym uczestniczyło 3656 dzieci.

W pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę przez cały rok szkolny oraz środki higieny osobistej (mydło w płynie, ręczniki jednorazowe, papier toaletowy). Do 7 szkół podstawowych ogółem dojeżdża 1122 dzieci z miejscowości położonych w odległości od 2 do 17 km. Dzieci dowożone są autobusami szkolnymi lub PKS, busami (przewozy prywatne), dowozy zapewniają organy prowadzące. Dzieci oczekują na autobus w świetlicach szkolnych, czas oczekiwania na autobus od 10 do 60 minut.

NADZÓR NAD SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI W SZKOŁACH.

W 2022 roku skontrolowano szkolne pracownie chemiczne w 15 placówkach (12 szkołach podstawowych, 2 liceach ogólnokształcących i 1 zespole szkół), w których dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i ich mieszanin. W pracowniach tych nie stwierdzono nieprawidłowości. W widocznym i łatwo dostępnym miejscu znajdowały się regulaminy określające bezpieczeństwo i higienę pracy, aktualne spisy substancji chemicznych i ich mieszanin będących na stanie oraz karty charakterystyki informujące o niebezpieczeństwie lub szkodliwości dla zdrowia. Ponadto sprawdzono dostępność do środków ochrony indywidualnej, do środków udzielania pierwszej pomocy oraz do bieżącej wody w przypadku stosowania środków żrących.

ŻŁOBKI /KLUBY DZIECIĘCE, PRZEDSZKOLA/ INNE FORMY WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

W okresie sprawozdawczym poddano kontroli 16 placówek przedszkolnych, 6 żłobków oraz 1 klub dziecięcy. Stan sanitarno-techniczny tych placówek nie budził zastrzeżeń. Opieka medyczna w ramach własnych przychodni. W sierpniu 2022 roku 1 żłobek zawiesił działalność, a we wrześniu 1 żłobek rozpoczął działalność w obiekcie istniejącym. Liczba placówek

przedszkolnych zwiększyła się o 1 placówkę w stosunku do roku poprzedniego (1 zakończyło działalność, a 2 zostały oddane do użytku w lokalach istniejących).

PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE W TYM DOMY DZIECKA, POGOTOWIE OPIEKUŃCZE

W powiecie lubińskim funkcjonuje 1 placówka opiekuńczo wychowawcza typu socjalizacyjnego w trzech obiektach, której organem prowadzącym jest Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania w Lubinie. W roku sprawozdawczym kontroli nie przeprowadzono.

INTERNATY I BURSRY, ZAKŁADY Z POBYTEM CAŁODOBOWYM ORAZ POBYTEM DZIENNYM I CAŁODOBOWYM

W w/w grupie obiektów liczba placówek nie uległa zmianie w porównaniu do 2021 roku, przeprowadzono 1 kontrolę w ramach nadzoru bieżącego, nie stwierdzono nieprawidłowości.

SZKOŁY WYŻSZE

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie funkcjonuje jedna niepubliczna wyższa uczelnia zlokalizowana w 1 budynku, zajęcia prowadzone są w systemie niestacjonarnym.

WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2022 roku w powiecie lubińskim do elektronicznej bazy zimowego wypoczynku zgłoszono 13 turnusów (11 w miejscu zamieszkania i 2 formy wyjazdowe), które organizowano w czasie ferii zimowych. Ze względu na aktualną sytuacją epidemiczną i powierzone dodatkowe zadania przeprowadzono 2 kontrole w trakcie trwania wypoczynku. Nie mniej jednak pracownicy sekcji byli w stałym kontakcie z organizatorami wypoczynku, służyli pomocą merytoryczną w zakresie wdrożenia procedur zapewniających bezpieczeństwo dzieciom, ich opiekunom oraz postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia koronawirusem u dziecka czy personelu. W skontrolowanych placówkach w zajęciach uczestniczyło 111 dzieci w wieku 7-12 lat. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci nie budził zastrzeżeń, sale zajęć regularnie wietrzone, sprzątane i dezynfekowane przy użyciu dostępnych środków. Wydzielono pomieszczenie do natychmiastowego odizolowania uczestnika wypoczynku, pracownika w przypadku wystąpienia objawów chorobowych, które wyposażono w środki ochrony indywidualnej. Zapewniono stały dostęp do płynów dezynfekcyjnych przy wejściu do obiektu, salach zajęć, zabaw oraz w pomieszczeniach sanitarnych. W placówkach tych, dzieci otrzymywały ciepły posiłek (w 1 przypadku tylko II danie, posiłek dostarczany przez firmę

zewnątrzną - catering), która jest pod bieżącym nadzorem pracowników Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia. W drugiej placówce dzieci otrzymywały obiad II daniowy, który spożywały w wydzielonej sali w restauracji zlokalizowanej w pobliżu miejsca wypoczynku (wpisana do rejestru PIS w zakresie prowadzonego żywienia). Dzieci również spożywały II śniadanie przygotowane we własnym zakresie przez rodziców, przynoszone ze sobą. Natomiast podczas letniego wypoczynku do elektronicznej bazy zgłoszonych 32 turnusy w miejscu zamieszkania- 13 organizatorów. Jeden z organizatorów wycofał się z organizacji wypoczynku w miejscu zamieszkania (1 organizator, 5 turnusów)- ze względu na brak chętnych, o tym fakcie poinformował Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Lubinie oraz Kuratorium Oświaty we Wrocławiu. W ramach nadzoru skontrolowano 5 turnusów w miejscu zamieszkania, przeprowadzono 5 kontroli, w których uczestniczyło 172 dzieci w wieku 6-13 lat. W skontrolowanych placówkach dzieci spożywały posiłek (obiad): w 2 przypadkach w wydzielonej sali w restauracji zlokalizowanej w pobliżu placówki wypoczynku (obiekt wpisany do rejestru Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie prowadzonego żywienia), w 1 obiekcie w stołówce szkolnej, natomiast w 2 przypadkach obiad dostarczany był do placówki przez firmę zewnętrzną (catering), która jest pod bieżącym nadzorem pracowników Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia. Ponadto w 1 obiekcie dzieci otrzymywały dodatkowo II śniadanie w formie pakowanych fabrycznie produktów kupowanych w pobliskim sklepie. W ramach półkolonii uczestnikom zapewniono również wodę w jednorazowych opakowaniach (3 przypadki). W skontrolowanych placówkach stan sanitarno-techniczny pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci nie budził zastrzeżeń. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono dostęp do wody bieżącej ciepłej i zimnej oraz środki higieny osobistej, standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowane. Ponadto pomieszczenia były na bieżąco sprzątane i dezynfekowane. Wywieszono zostały informacje (ulotki) o sposobie prawidłowego mycia rąk. Opieka medyczna nad dziećmi w ramach własnej przychodni. Apteczki wyposażono prawidłowo, przy których zamieszczono instrukcje udzielania I pomocy. Wszystkie placówki działały zgodnie z programem, organizowano dzieciom gry, zabawy, konkursy, rozgrywki, wyjścia na basen, do kina oraz wycieczki w terenie oraz wyjazdowe. Opiekę nad dziećmi sprawowali wychowawcy posiadający odpowiednie kwalifikacje oraz aktualną dokumentację do celów sanitarno-epidemiologicznych. Nie odnotowano przypadku zachorowania, zatrucia, wypadku. Nie nałożono mandatów i nie wpłynął żaden wniosek o interwencję.

Wypoczynek zimowy i letni zorganizowany był zgodnie z wytycznymi GIS, MEN i MZ dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w czasie stanu epidemii następnie od maja 2022 roku- stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19 w Polsce. W celu zminimalizowania ryzyka zakażenia wprowadzono regulamin uczestnictwa z zasadami higieny, opracowano procedury zapewniające bezpieczeństwo uczestnikom, ich opiekunom, kadrze wypoczynku oraz opracowano procedury postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia koronawirusem u uczestnika wypoczynku i kadry. Wychowawcy zostali zapoznani i przeszkoleni w zakresie obowiązujących procedur podczas zorganizowanej formy wypoczynku.

WNIOSKI

W roku sprawozdawczym, w powiecie lubińskim stan sanitarno-techniczny obiektów szkolno-przedszkolnych uległ poprawie poprzez przeprowadzone prace remontowe, doposażenie sal lekcyjnych i pracowni przedmiotowych w meble, sprzęt oraz pomoce dydaktyczne. Rośnie liczba placówek zapewniających prawidłowe warunki higieniczno–zdrowotne. Zajęcia lekcyjne są prowadzone w systemie jednozmianowym. W większości szkół podstawowych lekcje wychowania fizycznego prowadzone są na basenach kąpielowych, które zlokalizowane są przy szkołach, ale nie należą do szkół. Podczas kontroli zwrócono szczególną uwagę na problem sporadycznego korzystania z natrysków po zajęciach wychowania fizycznego. Pomimo posiadanej infrastruktury do prowadzenia zajęć sportowych i czynnych natrysków, uczniowie nie korzystają z natrysków po lekcjach w-fu lub korzystają jedynie po dodatkowych zajęciach sportowych. Opieka medyczna jest zapewniona we wszystkich typach szkół.

W roku 2022 również zwiększyła się liczba miejsc w niepublicznych żłobkach, przedszkolach poprzez oddanie do użytku placówek w obiektach istniejących.

Pracownicy sekcji podczas prowadzonych kontroli zwracali szczególną uwagę na przestrzeganie i stosowanie się do obowiązujących wytycznych przeciwepidemicznych MEN, MZ i GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek oraz na uaktualnienia wewnętrznych procedur, regulaminów bezpieczeństwa pracy szkoły bądź też przedszkola czy żłobka w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzeniania się SarsCoV-2. Szczególną uwagę zwracano na wprowadzenie i przestrzeganie procedur oraz zasad funkcjonowania placówek w czasie epidemii i stanu zagrożenia epidemicznego w reżimie sanitarnym. Zapewnienie środków do dezynfekcji rąk przy wejściach do budynków i w innych miejscach. Stały dostęp do środków higieny osobistej w toaletach (mydła, płynu dezynfekcyjnego, ręczników jednorazowego użytku itp.), regularne wietrzenie oraz wyznaczenie pomieszczenia, w którym można odizolować ucznia w przypadku stwierdzenia objawów chorobowych. Monitorowanie

codziennych prac porządkowych, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymania czystości w salach zajęć, pomieszczeniach sanitarno-higienicznych, ciągów komunikacyjnych, dezynfekcji powierzchni dotykowych, poręczy, klamek oraz innych powierzchni płaskich (np. blatów, klawiatur). Do organów prowadzących w/w placówki, przekazywano na bieżąco wytyczne/stanowiska przeciwepidemiczne GIS oraz materiały edukacyjne do wykorzystania.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Wychowanie zdrowotne i promocję zdrowia na terenie powiatu lubińskiego realizowano w oparciu o współczesne koncepcje promocji zdrowia, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego, założenia Narodowego Programu Zdrowia, analizę sytuacji epidemiologicznej i zagrożeń zdrowotnych mieszkańców powiatu lubińskiego - stanowiąc tym samym priorytetowe kierunki podejmowanych inicjatyw w promocji zdrowia środowiska lokalnego. Mając na uwadze promocję zdrowia społeczeństwa powiatu lubińskiego, a przeciwdziałając negatywnym czynnikom wpływającym na jakość zdrowia - sekcja zdrowia publicznego i promocji zdrowia realizowała edukację dostosowaną do potrzeb różnych grup społecznych, a w szczególności do dzieci i młodzieży.

Zadania profilaktyczne realizowano we współpracy z jednostkami samorządowymi, placówkami nauczania i wychowania, Powiatową Komendą Policji w Lubinie, organizacjami pozarządowymi i podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.

Działania prowadzone w roku 2022 oparte były na realizacji ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych programach edukacyjnych oraz akcjach profilaktycznych, u podstawy których, było przede wszystkim kreowanie zdrowego stylu życia, promocja postaw prozdrowotnych, kształtowanie postaw normatywnych dotyczących substancji psychoaktywnych, profilaktyka palenia tytoniu, profilaktyka chorób nowotworowych, profilaktyka zakażeń HIV, promowanie szczepień ochronnych, edukacja konsumencka oraz edukacja młodzieży w zakresie szczególnego znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka.

Działania edukacyjne w roku 2022 prowadzono w szkołach podstawowych, ponadpodstawowych, placówkach przedszkolnych oraz na placówkach wypoczynku letniego.

ZREALIZOWANE PROGRAMY EDUKACYJNE

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

Realizację programu ściśle określa polityka rządu dotycząca zapobiegania HIV/AIDS oraz zwalczania skutków społecznych. Głównymi zadaniami Krajowego Programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Grupę docelową realizowanych zadań stanowili przede wszystkim uczniowie szkół ponadpodstawowych. Zgodnie z przesłaniem UNAIDS w roku 2022 realizowane przedsięwzięcia przekazujące wiedzę na temat zachowań ryzykownych, czym są, i jakie skutki powodują.

Wzmocnieniem realizacji zadań programowych były obchody Światowego Dnia AIDS wraz z działaniami w zakresie kampanii społecznej o charakterze edukacyjno - profilaktycznym pt. „Jedyny taki test”, mającej zadanie popularyzację wczesnej diagnostyki zakażeń HIV. Edukację przeprowadzono w 4 szkołach ponadpodstawowych, objęto tym działaniem 629 uczniów. W ramach zajęć przeprowadzono prelekcje, emisje spotów kampanijnych, zorganizowano kącki profilaktyczne eksponując materiały edukacyjne, prowadzono dystrybucje materiałów. Zajęcia kończyły się dyskusją oraz indywidualnymi rozmowami z uczniami. Edukacją profilaktyki HIV/AIDS objęto również 152 osoby przebywające w 4 ośrodkach dla uchodźców.

Program edukacyjny - „Czyste powietrze wokół nas”

Jest to program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów, którego założeniem jest ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego, stanowi on pierwszy etap profilaktyki antytytoniowej prowadzonej w placówce oświatowej. Ma charakter profilaktyczny, a przede wszystkim jego realizacja winna wykształcić u dzieci świadomość postawy ochronnej wobec własnego zdrowia w sytuacjach, gdy są skazane na bezpośredni kontakt z palącymi. W edukacji rodziców program odnosi się do ich kompetencji w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. Tematyka programu została przekazana poprzez zabawy twórcze, tematyczne i grupowe. W ramach programu odbyły się zajęcia warsztatowe, które umożliwiły uczestnikom poznać czynniki mające wpływ na zdrowie, dostrzec szkodliwość palenia tytoniu i skutki działania dymu tytoniowego na organizm ludzki oraz pozwoliły przyjąć właściwą postawę wobec zagrożenia nikotynowego/biernego palenia. Przedsięwzięcia edukacyjne pozwoliły tej grupie społecznej poznać konsekwencje dymu tytoniowego i skutki biernej ekspozycji na dym tytoniowy.

Również rodzice poznali skutki zdrowotne palenia tytoniu, szczególnie biernego palenia tytoniu przez ich dzieci. Program został zrealizowany w 17 przedszkolach, edukacją objęto 325 rodziców oraz 891 dzieci.

Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem w kształtowaniu postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo, z badań wynika także, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości. Mając na uwadze powyższe badania istotne i ważne w tym wieku jest podjęcie działań edukacyjnych, które umożliwią przyswoić określone umiejętności, a także prawidłowe przyzwyczajenia. Zajęcia w programie „Skąd się biorą produkty ekologiczne” zrealizowano poprzez wykorzystanie dedykowanej dzieciom publikacji i filmu animowanego „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, jak również opracowanego scenariusza zajęć dla nauczycieli i lekcji pokazowej. Uczestnicy programu zrealizowali zajęcia edukacyjne, podczas których zdobyli wiedzę skąd się biorą produkty ekologiczne, dlaczego warto je wybierać, jakie są zalecenia zdrowego stylu życia oraz jak przestrzegać zasad higieny. Program został zrealizowany w 13 przedszkolach, edukacją objęto 589 dzieci oraz 283 rodziców.

Program edukacyjny – „Trzymaj Formę”

W roku szkolnym 2021/2022 roku wdrożono XV edycję programu „Trzymaj Formę”, którego celem była edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Koordynatorzy swój udział zgłosili online na głównej stronie programu i złożyli deklaracje na materiały edukacyjne. Z uwagi na aktualnie trwającą sytuację epidemiologiczną w kraju program został wstrzymany, ale niezależnie od sytuacji program został zrealizowany w 2 szkołach, które wykorzystwały materiały z poprzednich lat. Edukacją objęto 611 uczniów, uczestnicy programu pogłęбили swoją wiedzę w zakresie znaczenia dla zdrowia zbilansowanej diety, aktywności fizycznej, a także nabyli umiejętności z zakresu odczytywania informacji zamieszczonych na etykietach produktów spożywczych oraz obliczania własnego BMI.

Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Zrealizowany w roku szkolnym 2021/2022 program „Wybierz życie – Pierwszy Krok” obejmował tematykę profilaktyki raka szyjki macicy, oparty był na założeniu stworzenia świadomości wśród młodzieży i ich rodziców zagrożenia rakiem szyjki macicy i innych chorób wywołanych zakażeniem wirusem HPV u młodych ludzi. Poprzez udział w spotkaniach edukacyjnych młodzież została przygotowana do dorosłego życia, poznając profilaktykę raka szyjki macicy, a poznana wiedza o istnieniu zakażenia HPV i jego konsekwencjach umożliwi w przyszłości optymalne zachowania prozdrowotne. Zainicjowana i wynikająca z programu dyskusja z kobietami pokolenia rodziców doprowadzi do wykonywania systematycznych badań cytologicznych. Program realizowali szkolni koordynatorzy, przy współpracy i wsparciu merytorycznym koordynatorów powiatowych oraz pomocy pielęgniarek szkolnych. Program był dobrze oprzyrządowany, uczniów i rodziców wyposażono w składanki/zakładki zawierające wiedzę w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy, a realizatorów szkolnych w poradniki, prezentacje i plakaty. Działaniami objęto 397 uczniów z pięciu szkół ponadpodstawowych oraz 209 rodziców.

Akcja profilaktyczna – „Światowy Dzień bez Tytoniu”

W zakresie działań antynikotynowych podejmowanych w trakcie roku szkolnego 2022/2023, w szkołach były zorganizowane obchody „Światowego Dnia bez Tytoniu”, przypadające w dniu 31 maja. Do wszystkich typów szkół oraz przedszkoli zostały wysłane pisma PPIS w Lubinie zapraszające do zorganizowania obchodów „Światowego Dnia bez Tytoniu”. W odpowiedzi na wysłane zaproszenie szkoły nawiązały współpracę z PSSE w Lubinie i zorganizowały akcję profilaktyczną na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz korzyści wynikających z niepalenia. Szczególną uwagę poświęcono zagrożeniom zdrowotnym wynikającym z inhalacji e-papierosami. Omówiono ich skutki zdrowotne oraz dokonano porównania analogowych papierosów z e-papierosami. Przedstawiono również skutki prawne łamania ogólnie obowiązującego zakazu palenia. Koordynatorzy Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia z Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej uczestniczyli w edukacji antytytoniowej - w 3 szkołach ponadpodstawowych, 2 podstawowych oraz 3 przedszkolach. Ogółem akcją profilaktyczną objęto 783 uczniów i 25 dzieci przedszkolnych, przeprowadzając prelekcję oraz dyskusję na temat, szkodliwości palenia tytoniu i korzyści wynikających z niepalenia. Dla uczestników edukacji wykonano pomiary CO

w wydychanym powietrzu, liczba pomiarów 96. Wyniki indywidualnie zinterpretowano i omówiono indywidualnie.

Akcja profilaktyczna – „Światowy Dzień Rzucenia Palenia”

„Światowy Dzień Rzucenia Palenia” obchodzony każdego roku w trzeci czwartek listopada ma na celu zachęcenie wszystkich palaczy, aby przynajmniej na jeden dzień podjęli próbę zaprzestania palenia i zadbali o własne zdrowie. W tym celu oświata zdrowotna podjęła działania, które były w szczególności skierowane do osób palących papierosy analogowe bądź też elektroniczne. Przy współpracy z pedagogami szkolnymi zorganizowano zajęcia w zakresie profilaktyki antytytoniowej, które adresowane były do uczniów starszych klas szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. W trakcie zajęć zaprezentowano i omówiono poszczególne składniki papierosa analogowego, przedstawiono mechanizm uzależnienia oraz sposoby uwolnienia się od nałogu. Omawiano skutki zdrowotne palenia tytoniu, inhalacji e-papierosami oraz konsekwencje prawne wynikające z nieprzestrzegania obowiązującego zakazu palenia. Uzupełnieniem przekazywanych informacji była otwarta dyskusja, po której chętni uczniowie zostali zaproszeni do wykonania badania pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu. Pomiar wykonywany był przy użyciu smokerlyzera (anonimowo), uzyskane wyniki omówiono indywidualnie. Edukacją objęto 593 osoby.

Akcja profilaktyczna - „Akcja Letnia”

Głównym celem podejmowanych działań było minimalizowanie zagrożeń zdrowotnych w okresie letniego wycieczek dzieci i młodzieży. W działaniach informacyjno – edukacyjnych uwzględniono tematykę z zakresu bezpiecznego i aktywnego spędzania wolnego czasu, zdrowego i racjonalnego odżywiania, higieny osobistej oraz higieny spożywania posiłków. W okresie przedwakacyjnym realizowano kampanię „Jasne jak słońce”, której celem jest zapobieganie nadmiernemu narażeniu na promieniowanie UV, w wyniku którego może dojść do wystąpienia chorób nowotworowych skóry. Działaniami edukacyjnymi objęto 1312 osób.

Akcja Profilaktyczna - Profilaktyka Uzależnień

Przeciwdziałając konsumpcji substancji psychoaktywnych oświata zdrowotna prowadziła zajęcia edukacyjne, których celem było zmniejszenie skali zjawiska alkoholizmu i narkomanii oraz redukcja szkód społecznych i jednostkowych generowanych przez uzależnienia. W założeniach kierowanej edukacji było wyposażenie uczestników w wiedzę i umiejętności

zmniejszające ryzyko utraty zdrowia i życia ich samych oraz ich potomków, zwłaszcza spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych. W ramach zajęć odbywały się prelekcje, wykłady, projekcje filmów, dyskusje oraz wyświetlano prezentacje multimedialne dotyczące zagrożeń dla zdrowia i życia wynikających z używania środków psychoaktywnych. Zajęcia kończono ćwiczeniami praktycznymi przy wykorzystaniu: alko i narkogogli, dzięki którym uczniowie zobaczyli obraz widziany oczami człowieka po zażyciu substancji psychoaktywnych.

Pozostała działalność

Odpowiadając na aktualne problemy prozdrowotne w środowiskach lokalnych zrealizowano edukację zdrowotną w wybranych grupach społecznych, wskazanych bądź wybranych z uwagi na występowanie zagrożenia czynników ryzyka, tj. zachowań niosących ryzyko negatywnych konsekwencji, zarówno dla zdrowia, fizycznego i psychicznego jednostki, jak i dla jej otoczenia społecznego, i tak:

Profilaktyka chorób nowotworowych - edukacją objęto 150 uczniów.

Profilaktyka wszawicy – edukacją objęto 251 rodziców uczniów szkół podstawowych.

Promocja higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia - edukacją objęto 152 rodziców.

Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania – edukacją objęto 251 dzieci.

Kampania informacyjna „Wybieraj Bezpieczną Żywność„ #EUChooseSafeFood– edukacją objęto 244 rodziców dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych.

PODSUMOWANIE

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie w roku 2022 realizowała programy oraz prowadziła akcje w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, mając na celu kształtowanie postaw i nawyków prozdrowotnych mieszkańców powiatu lubińskiego. Szczególną uwagę zwracano na promowanie zasad zbilansowanej diety, aktywności fizycznej, profilaktykę chorób, przekazywano informacje o szkodliwości palenia tytoniu i przyjmowania substancji psychoaktywnych. Poprzez edukację podejmowano próbę kształtowania odpowiedzialności za własne zdrowie oraz

zdrowie innych. Promując zdrowie jako szeroko rozumiany zdrowy styl życia, zdrowia wyznaczone cele realizowano poprzez podejmowanie różnych inicjatyw tj.: akcji profilaktycznych, imprez prozdrowotnych, pogadanek, prelekcji, szkoleń, warsztatów, projekcji filmów, spotów, podejmowania otwartych dyskusji oraz rozmów indywidualnych. Niekonwencjonalne metody realizacji programów, interwencji oraz spotkań edukacyjnych sprzyjały dużemu zainteresowaniu oraz wiązały się ze wzrostem wiedzy uczestników. Systematyczna edukacja zdrowotna społeczeństwa, a w szczególności ludzi młodych miała znaczenie prewencyjne. Była ważnym wspomagającym elementem działań profilaktycznych zmierzających do zapobiegania chorobom, a na przestrzeni lat może w znacznym stopniu wpłynąć na zmniejszenie chorób cywilizacyjnych.

Monitorując realizację programów edukacyjnych w roku 2022 przeprowadzono 39 wizytacji, oceniając realizację programów edukacyjnych.

W realizacji działań z zakresu promocji zdrowia pracownicy sekcji współpracowali ze środowiskami lokalnymi oraz z różnymi podmiotami, które uczestniczyły w edukacji, współpraca układała się owocnie i pomyślnie.

6. STANOWISKO PRACY DO SPRAW ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano opinie sanitarne w sprawach:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia,
- dokumentacji projektowej,
- dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- przeprowadzenie kontroli obiektów funkcjonujących z komórkami nadzoru bieżącego w zakresie dostosowania poszczególnych obiektów do obowiązujących przepisów.

W 2022 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie w ramach Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajął stanowiska w 154 sprawach, w tym wydał 55 opinii w formie postanowienia, 1 opinię w formie decyzji oraz pozostałe w formie „opinii sanitarnej”, uzgodnienia lub pisma. Przeprowadzono 33 kontrole w związku z dopuszczeniem obiektu do użytkowania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych lub stwierdzenia spełnienia w obiekcie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę związanych ze stanem epidemii „COVID-19”.

W ramach wewnętrznej współpracy z działami Bezpieczeństwa Żywności i Higieny Komunalnej wzięto udział w 18 kontrolach bieżącego nadzoru sanitarnego w/w działów kończących się protokołem kontroli działu wiodącego z wpisaniem w protokół pracownika ZNS. W 2022 r. do Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wpłynęło, wg rejestru wewnętrznego 236 spraw (pism, wniosków, informacji, spraw do wiadomości, itp.).

W 42 przypadkach złożonych wniosków, po analizie wniosku wraz z załącznikami nie zgłoszono sprzeciwu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów- poprzez nie zajęcie stanowiska. W/w sprawy, w których nie zajęto stanowiska dotyczyły głównie następujących obiektów: budynków w stanie tzw. „deweloperskim” lub obiektów typu: budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne, budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne (po decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego) oraz budynków gospodarczych, wiat, sieci gazowych, parkingów, kładek, oświetlenia, torów kolejowych, itp.

Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu lubińskiego w odniesieniu do zadań Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego uznaje się za dobry, a rozwój oraz planowane i zrealizowane inwestycje nie stanowią zagrożenia dla stanu sanitarnego powiatu lubińskiego.

II. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

W strukturze organizacyjnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lubinie funkcjonuje Oddział Laboratoryjny (Seksja Mikrobiologii i Parazytologii oraz Punkt Przyjść Materiału do Badań).

W Oddziale Laboratoryjnym w sposób ciągły utrzymywany i doskonalony jest system zarządzania zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Oddział Laboratoryjny posiada certyfikat akredytacyjny laboratorium badawczego Nr AB 738 uzyskany 23 czerwca 2006 roku. Każdego roku, Polskie Centrum Akredytacji przeprowadza w laboratorium audyt na zgodność z w/w normą. W 2022 roku był to audyt odnawiający na kolejny, piąty cykl akredytacyjny. Odbył się 25 kwietnia 2022 roku. W trakcie przeprowadzonego audytu zespół audytorów Polskiego Centrum Akredytacji pozyskał dowody z oceny i potwierdził kompetencje badawcze Oddziału Laboratoryjnego. Akredytacja Nr AB 738 została utrzymana w dotychczasowym zakresie. Certyfikat akredytacyjny na piąty cykl obowiązuje do 22 czerwca 2026 roku.

Aktualny zakres akredytowanych badań:

- Obecność i identyfikacja pałeczek z rodzaju *Salmonella*, *Shigella*. Metoda hodowlana uzupełniona o testy biochemiczne i serologiczne
- Obecność i identyfikacja pałeczek z rodzaju *Yersinia*. Metoda hodowlana uzupełniona o testy biochemiczne i serologiczne
- Obecność drobnoustrojów wskaźnikowych *Geobacillus stearothermophilus*. Metoda hodowlana
- Obecność i identyfikacja enteropatogennych pałeczek *Escherichia coli* (EPEC). Metoda hodowlana uzupełniona o testy biochemiczne i lateksowe.

W ramach działalności badawczej Oddziału Laboratoryjnego, Seksja Mikrobiologii i Parazytologii wykonuje:

- badania kału w kierunku nosicielstwa pałeczek rodzaju *Salmonella* i *Shigella* u pracowników branżowych, osób chorych, ozdrowieńców, nosicieli i osób z kontaktu;
- badania kału w kierunku tlenowo rosnącej chorobotwórczej flory jelitowej (adenowirusy, rotawirusy, norowirusy, *Yersinia*, *Aeromonas*, *Escherichia coli* (EPEC), grzyby drożdżopodobne);
- badanie kału w kierunku *Yersinia* spp.;

- badanie kału w kierunku obecności antygenów rotawirusów, adenowirusów i norowirusów;
- badanie kału w kierunku obecności antygeny *Campylobacter* spp.;
- badanie kału w kierunku obecności antygeny *Helicobacter pylori*;
- badanie kału w kierunku obecności grzybów drożdżopodobnych;
- badania czystości mikrobiologicznej powietrza i powierzchni (ilościowe);
- badania biologicznych wskaźników kontroli skuteczności procesów sterylizacji (ATTEST 3M);
- parazytologiczne badanie kału (wykrywanie jaj, cyst i form dorosłych pasożytów jelitowych, badanie koproskopowe);
- parazytologiczne badanie kału w kierunku obecności antygeny *Giardia lamblia*.

W roku 2022 w Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii wykonano ogółem 6888 badań (w tym: 6537 badań zleconych i 351 badań z nadzoru). Liczba wykonanych oznaczeń wyniosła ogółem 13206 (w tym: 12459 oznaczeń z badań zleconych i 747 oznaczeń z badań z nadzoru).

Dla porównania, w roku 2021 wykonano 5959 badań (w tym: 5547 badań zleconych i 412 badań z nadzoru). Liczba wszystkich oznaczeń wyniosła 11447 (w tym: 10525 oznaczeń z badań zleconych i 922 oznaczeń z badań z nadzoru).

Badania zlecone

W 2022 roku wykonano 6537 badań płatnych, podczas gdy w 2021 roku było ich 5547. Porównując dane rok do roku zauważa się wzrost ilości badań zleconych oraz związanych z nimi oznaczeń o ok. 16%. Dotyczy to badań w ramach świadczenia usług, z których środki stanowią dochody budżetu państwa. Wzrost ilości wykonanych badań płatnych wynika min. ze zwiększonego popytu na badania do celów sanitarno-epidemiologicznych obywateli Ukrainy, którzy w związku z sytuacją polityczną podejmują zatrudnienie na terenie Polski, a tym samym muszą mieć aktualne badania w kierunku SS. Ze wszystkich osób, które zleciły badanie płatne w kierunku *Salmonella*, *Shigella*, tylko u jednej osoby stwierdzono obecność *Salmonella* gr. C (*Salmonella* Bardo). Osoba ta wraz otoczeniem (osoby ze styczności) została objęta nadzorem epidemiologicznym. W roku 2022 we wszystkich przebadanych próbkach zleconych - nie stwierdzono obecności *Shigella* spp., *Yersinia* spp. oraz *Campylobacter* spp. W dwóch próbkach stwierdzono obecność antygeny rotawirusów.

Badania dodatkowo zostały zgłoszone tutejszej Sekcji Epidemiologii, zgodnie z obowiązującym prawem.

Badania z nadzoru

Mimo ogłoszonej, na terenie naszego kraju, epidemii wywołanej wirusem SARS CoV-2 (a następnie od maja 2022 stan zagrożenia epidemicznego) – Oddział Laboratoryjny jest utrzymywany w stanie ciągłej gotowości i podejmuje wszystkie działania w celu zapewnienia nadzoru sanitarnego nad obszarem podległym PPIS w Lubinie. W roku 2022 wykonano ogółem 351 badań z nadzoru (w tym 128 próbek kału uczniów/studentów w kierunku nosicielstwa *Salmonella/Shigella*), podczas gdy w 2021 roku wykonano ich 412. Porównując dane za rok 2022 do roku 2021 odnotowano spadek ilości badań nadzorowych o 15%. Wciąż jest to jednak więcej o 75% w porównaniu do roku 2020, wówczas badań z nadzoru było 206. Badania wykazały obecność *Salmonella* spp w 67 próbkach kału:

- ozdrowieńcy – 30
- nosiciele zarejestrowani – 27
- osoby ze styczności/narażeni – 10

Salmonella Enteritidis stwierdzono w 61 próbkach, natomiast *Salmonella* z gr. B- w 6 próbkach. W żadnej z próbek nadzorowych nie stwierdzono obecności *Shigella* spp. Wszystkie badania wśród uczniów/studentów w kierunku SS były ujemne.

**Wybrane choroby zakaźne na terenie działania PSSE Lubin
w latach 2018-2022 zachorowania i zapadalność liczona na 100 tys mieszkańców
załącznik nr 1**

Jednostka chorobowa	2018		2019		2020		2021		2022	
	liczba zach.	zapad.	liczba zach.	zapad.	liczba zach.	zapad.	liczba zach.	zapad.	liczba zach.	zapad.
WZW ogółem	19	17,9	25	23,5	3	2,8	5	4,7	10	9,7
WZW typu B	7	6,6	8	7,5	3	2,8	3	2,8	7	6,8
WZW typu C	12	11,3	16	15,1	0	0	2	1,8	3	2,9
WZW typu A	0	0	1	0,9	0	0	0	0	0	0
inne WZW	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WZW B +C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Borelioza	43	40,5	41	38,6	30	28,3	10	9,5	9	8,7
Biegunki dzieci do lat 2	54	50,8	62	58,4	17	16	11	10,4	35	33,8
Zatrucia salmonellą-jelit.	26	24,5	18	16,9	19	17,9	24	22,7	20	19,3
Salmoneloza pozajelitowa	2	1,9	1	0,9	0	0	0	0	1	1
Zap.Opon Mózg-Rdzeń	7	6,6	1	0,9	2	1,9	0	0	0	0
Zapalenie mózgu	2	1,9	1	0,9	0	0	0	0	0	0
Ospa wietrzna	148	139,3	631	594,1	116	109,3	138	130,6	448	432,5
Różyczka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pokąsania- szczepione	5	4,7	12	11,3	4	1,9	5	4,7	14	13,5
Świnka	2	1,9	3	2,8	0	0	2	1,8	1	1
Krzusiec	3	2,8	1	0,9	0	0	0	0	0	0
Płonica	8	7,5	14	13,2	3	2,8	0	0	4	3,9
Grypa AH1N1	2	1,9	1	0,9	0	0	0	0	0	0
Gryba typu A	6	5,6	8	7,5	4	3,8	0	0	7	6,8
Grypa typu B	4	3,8	0	0	0	0	0	0	1	1
Łącznie grypa badana PCR	12	11,3	9	8,5	4	3,8	0	0	8	7,7
Grypa sezonowa	8176	7692,8	5884	5539,9	4220	3977,2	3685	3488,4	5201	5021,3
SARS-Cov-2					3297	3107,3	7822	7404,6	6608	6379,7

**Wykaz osób chorych na Salmonelozę w latach 2018-2022 na terenie powiatu lubińskiego
wg.wieku,płci - zachorowania i zapadalność na 100 tys.mieszkańców**

załącznik nr 2

GRUPY WIEKOWE	MĘŻCZYŹNI					KOBIECY					Ogółem za 5 lat		
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	M	K	razem
0 - 4	5	4	6	7	6	6	1	5	4	1	28	17	45
5 - 9	5	2	0	2	2	2	4	4	3	4	11	17	28
10 - 19	2	1	0	2	2	1	1	2	5	1	7	10	17
20 - 39	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3	3
40 - 59	2	2	0	0	0	2	1	1	1	0	4	5	9
60/p	1	0	1	0	4	1	1	0	0	1	6	3	9
RAZEM	15	9	7	11	14	13	10	12	13	7	56	55	111
Zapadalność	29,2	17,5	13,7	21,6	28,1	23,7	18,2	21,9	23,8	13,0			

Wykaz osób chorych na WZW typu B w latach 2018-2022 na terenie powiatu lubińskiego
wg.wieku, płci - zachorowania i zapadalność na 100 tys.mieszkańców

załącznik nr 3

WIEK CHOREGO	MĘŻCZYŹNI					KOBIECY					Ogółem za 5 lat		
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	M	K	razem
0 - 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5 - 9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 - 14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 - 19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 - 24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25 - 29	1	0	0	1	0	2	0	0	0	1	2	3	5
30 - 34	1	2	0	0	1	0	1	1	1	1	4	4	8
35 - 39	1	0	0	1	2	0	2	0	0	0	4	2	6
40 - 44	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
45 - 49	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2	1	3
50 - 54	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
55 - 59	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
60 - 64	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
65 - 74	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
75/p	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM	5	5	1	2	4	2	3	2	1	3	17	11	28
Zapadalność	9,7	9,7	1,9	3,9	8,0	3,6	5,5	3,6	1,8	5,6			

Wykaz osób chorych na WZW typu C w latach 2018-2022 na terenie powiatu lubińskiego
wg.wieku i płci - zachorowania i zapadalność na 100 tys. mieszkańców

załącznik nr 4

Wiek chorego	MĘŻCZYŹNI					KOBIECY					Ogółem za 5 lat		
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022	M	K	razem
0 - 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5 - 9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10-14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25-29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30-34	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	2	3
35-39	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1
40-44	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	1	2	3
45-49	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	2	1	3
50-54	0	1	0	0	0	1	2	0	0	1	1	4	5
55-59	2	1	0	0	0	1	1	0	0	0	3	2	5
60-64	0	0	0	1	0	3	0	0	1	1	1	5	6
65-74	1	3	0	0	0	0	2	0	0	0	4	2	6
75/p	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1
razem	3	8	0	1	1	9	8	0	1	2	13	20	33
zapad.	5,8	15,6	0	1,9	2	16,4	14,6	0	1,8	3,7			